

Monaco

A luxus Mekkája
A burzsoázia diszkrét bája

Törökország

Az Ararát titkai
Noé bárkája nyomában

Egyiptom

A végzet királynője
Rendhagyó kirándulás Alexandriában

www.tropicalmagazin.hu

Tropical

2014. JÚLIUS-AUGUSZTUS 2. SZÁM. ©

Lifestyle & Adventure

Top 5
Mediterrán
üdülőváros

Cannes
2014

Hermitage Monaco

Vízbesüllyedt
titkok

Az igazi
Szulejmán

Exkluzív interjú Osvárt Andreával,
Józsa Mártonnal a Wild Joe kapitányával, és Sakir Fakili Úrral,
a Török Köztársaság budapesti nagykövetével

A TROPICAL MAGAZIN ÉS A SERAPHTORE.COM KÖZÖS PROMÓCIÓJA NEMZETKÖZI ONLINE BOUTIQUE

A SERAPHSTORE.COM MINDEN KEDVES OLVASÓNAK

15%

KEDVEZMÉNYT BIZTOSÍT

KÉRJE KUPONJÁT WEBOLDALUNKON
WWW.TROPICALMAGAZIN.HU

SERAPH™
SERAPHSTORE.COM

Előfizetési akció!

Minden kedves előfizetőnket megajándékozunk!

Legyen most az előfizetőnk, és megajándékozunk Önt a Tropical izgalmasan szép Afrika különszámával!

Az ezerarcú Afrikáról kicsit másképpen, úgy, ahogyan mi látjuk. Kedves és humoros, vagy éppen meghökkentő, néha pedig drámaként átélt történeteken keresztül mutatjuk be az afrikai országokat. Mindezt a kontinens sokszínűségét illusztráló mesés fotókkal fűszerezve és az egyes országokra vonatkozó legfrissebb információkkal kiegészítve. Biztosak vagyunk benne, hogy aki még nem járt Afrikában, miután kezébe vette ezt a különleges kiadványt, azonnal beírja Afrikát bakancslistájának "kihagyhatatlan" rovatába!

A 250 oldalas Afrika különszám (ajándék Afrika Song CD-vel) várható megjelenése 2014. szeptember 30.
Ára: 2 990 Ft. Az előfizetési akció 2014. október 31-ig tart!

Előfizetések megrendelése:

info@tropicalmagazin.hu +36 30 663 87 66

www.tropicalmagazin.hu

- 6 **Aki az olaszok favoritja lett**
Interjú Osvát Andrea filmművésznővel
- 12 **A fakó félhold árnyékában**
Isztambul a mesés Kelet gyöngyszeme
- 24 **Kelet és Nyugat kapujában**
Interjú Öccellenációjára Sakir Fakili Úrral, a Török Köztársaság budapesti nagykövétével
- 28 **Kleopátra és Szent Miklós nyomában**
Demre és környéke a török Riviéra ékköve
- 34 **Az igazi Szulejmán**
A TV sztárrá lett padisah kettős élete
- 42 **Vízbesüllyedt titkok**
Kleopátra palotája
- 48 **Noé bárkája**
Mít rejteget az Ararát csúcsa?
- 52 **Földközi-tengeri vágta**
Mediterrán gyorsasági vitorlásversenyek
- 58 **Hermitage Monaco**
Egy decens hotel arisztokrata a boldog békeévekből

- 66 **Cannes 2014**
A Riviéra diszkrét bája
- 72 **Mediterrán színészlegendák**
Tulipános Fan-fantól az Iszonyatig
- 74 **A Földközi-tenger bájos gyöngyszemei**
A leghangulatosabb mediterrán üdülővárosok
- 84 **Mediterrán izkavalkád három szőlőben**
A Török, a francia, és az olasz konyha ínycsiklói
- 92 **Késsel és villával a Földközi-tenger körül**
Top 5 mediterrán étterem

Címlap
Faraglioni di Mezzo - a három híres óriás szikla, Capri szigetén (Olaszország)

Képforrás és fotók
Konkoly-Thege György, Shutterstock Inc.

Balogh Sándor Alapító
A Magyar Afrika Társaság elnöke igazi kozmopolita, a világ interkontinentális ösvényeinek tudatos vándora, aki képben és írásban is igyekszik megörökíteni az idő mélysége fölött egyensúlyozó utazó élményeit. Tapasztalatait felhasználva pedig a világ jobbítását célzó álmokat próbál megvalósítani.

Dr. Elter Tamás Főszerkesztő
Jogász-újságíró, főként tudományos területen publikál különböző témakörökben. Elsősorban a történelmi kérdések, a természettudományokban pedig főleg a föld és biológiai tudományok érdeklik. Személyes utazóként és hivatásos bűvárként a Föld számos egzotikus vidékén megfordult. Hosszú ideig lovagolt, és a levegőben is otthon érzi magát.

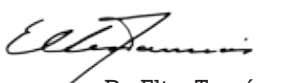

Stuth-Nagy Nikoletta Rovatvezető, szerző
Író-újságíró, igazi fáradhatatlan tollforgató, szenvedélyes kávéfogyasztó. Számos témában publikált már, mégis a tudomány területén érzi igazán otthon magát. Olyan hírességeket interjúolt meg, mint Mike Rutzen és Cristina Zenato cápakutatók, Eröss Zsolt, Xantus Áron, Méder Áron vagy Frei Tamás, de készített riportot a boszniai piramsokról és a nagy maja mítoszokról is.

Mare Nostrum

A „mi tengerünk” mondták egykor a rómaiak a Földközi-tengerről. És valóban, számunkra, a modern kor embere számára is a Mediterráneum sokkal többet jelent, mint egy pusztán földrajzi fogalom. A mediterrán életérzés a békés, kellemes élettempó, a „carpe diem”, a pillanat nyújtotta örömeinek kihasználásának, és a gondok könnyed kezelésének a szinonimája. A mediterrán stílus pedig az egyedien kreatív könnyed elegancia, a szépség és a kifinomult ízlet gyűjtőfogalma, a konyhaművészettől kezdve, az építészetten át egészen a Ferrari által fémmeljelzett sportkocsi-dizájn világáig. Ebbe a számunkra annyira vonzó és kedves világba, a szűk sikátoros városkák, a pálmafás promenádok, a tűző napon száradó hálók, vagy éppen a nagyvilági és könnyed elegancia, a luxusjachtok és a halászcsonakok, a Vespa robogók és a Maseratik semmihez sem hasonlítható birodalmába kalauzoljuk el most olvasóinkat. Igyekeztünk teljesen alámerülni a Mediterráneum összes csodájába, a méregdrága monacói luxushotelek arisztokratikusan decens világától Isztambulnak a mesés keletet idéző sikátoraiig, vagy az örökké ragyogó antikvitás nyomában és a tenger felszíne alá szállva egészen Kleopátra egykori palotáig. Bekukkantottunk a mondán nagyvilágiasság fellegvárába, Cannes fútójára is, ahol a mozivászon világsztárjai adtak éppen egymásnak randevút. Megcsodáltuk Capri égbenyúló szikláiról, amint éppen a tengerbe bukik a sötétvörösre fáradt napkorong, majd Portofino teraszán a mennyei illatú olasz kávé szürcsölgetve feledkeztünk az örökké nyüzsgő jachtkikötő megunhatatlan látványába. Kérjük, hogy tartson velünk ezen a csodálatos körúton, töltődjön fel a mediterrán életérzés hangulatával, hiszen mindez a közös kincsünk! Mare Nostrum, azaz a mi tengerünk...

Jó olvasást és szórakozást kíván,

Dr. Elter Tamás
Főszerkesztő

Tropical
Magazin *Az élményvilágot*

2014. I. évfolyam, 2. szám
Július-augusztus
HU ISSN 2064-6534
Kiadja a Globoport.hu
Médiafigyelő és Szolgáltató Kft.

Szerkesztőségünk címe:
1022 Bp., Törökvész út 6/a
Telefon: (+361) 785-4316
Fax: (+361) 789-1619
info@tropicalmagazin.hu
www.tropicalmagazin.hu

Felelős kiadó
Ringer Ferencné
ügyvezető igazgató

Alapító
Balogh Sándor
bs@ahu.hu

Főszerkesztő
dr. Elter Tamás
elter@tropicalmagazin.hu

Szerkesztőségi asszisztens
Héder Éva
heder@tropicalmagazin.hu

Marketing és hirdetésfelvétel
Sájer Mária
sajer@tropicalmagazin.hu
Telefon: (+3630) 663-8731

Művészeti vezető
Illés László
www.sxoon.com

Tördelőszerkesztők
Keszthelyi Réka,
Varga Kristóf

Lapszámunk szerzői
Balogh Sonia, Brugós Bernadette, Dr. Elter Tamás, Lázár Ádám, Stuth-Nagy Nikoletta, Szabadi Klaudia, Tarján Eszter

Nyomda
Pera Szolgáltató Kft.
1037 Budapest, Bécsi út 267.
Felelős vezető
Kvassay László
ügyvezető igazgató

Osvárt Andrea

Az olaszok favoritja

„Spagettipántos ruhában megyek férjhez”

Készítette: Szabadi Klaudia | Fotó: Kleb Attila, Sárosi Zoltán

Osvárt Andrea színésznő tíz évig élt Olaszországban, és noha Los Angeles-ben is forgatott, ráadásul főszerepet játszott az Utóregésben, mégis Itáliában jött be az "amerikai álom". Andrea élvonalbeli színésznő lett, Rómában rajongók tucatjai ostromolták nap mint nap, számos díjat és elismerést is begyűjtött Olaszországban, ám mégis hazahúzta a szíve. Másfél éve hazaköltözött, most pedig exkluzív interjút adott a Tropical magazinnak. Nem csupán arról beszélt, hogy mit szeret, illetve nem a mediterrán országban, olyan részleteket is elárult lapunknak magánéletéről, amelyekről eddig senkinek sem beszélt. A szépségideál színésznő, Osvárt Andrea ugyanis nem csupán külsejével veszi le az embert a lábáról; őszinteség, elképesztő tudatosság és akaraterő itatja át minden szavát.

Évekkel ezelőtt telefonon beszélünk, most pedig egy belvárosi szórakozóhelyen ülünk. Smink nélkül, farmerban, pólóban érkezik Osvárt Andrea – mindenféle allúrtól mentesen viselkedik, nyíltan és egyenesen válaszol a kérdésekre, de azt is megmondja, mi az, amit nem szeretne nyomtatásban viszontlátni. Így hát pontosan azok a történetek maradnak kettőnk között, amelyek emberi nagyságát tükrözik. Nem akarja előtérbe tolni önmagát, hogy mit tesz vagy tett másokért. Talán ezért is ragyog ki a többi sztár közül.

Igaz, amit hallani? Hogy szó szerint a szíve húzta haza? Azaz a szerelem?

– Nem, ez abszolút nem így van. Tavaly januárban költöztem haza, egyszerűen azért, mert már túl sok volt az egész.

Tíz éven át csak a munka, 35 film, a karrierre való koncentráció – úgy éreztem, ez így nem vezet sehova. Elgondolkodtam, hogy hol szeretnék letelepedni, és rájöttem, hogy itthon. Amerikában, be kell hogy valljam, nem éreztem igazán jól magamat – mielőtt megkérdeznék, hogy miért nem oda költöztem. A tengerentúlon eleinte minden csodálatosnak tűnik, úgy érzed, hogy te is odatartozol, de aztán egy idő után rájössz, hogy ez nem így van. Nem fogadnak be igazán soha, és előrébb jutni, az élvonalba kerülni gyakorlatilag lehetetlen, hacsak bizonyos kompromisszumokra nem képes az ember. Ezt keserű bevallani, de így van. Én viszont nem vagyok az a lány, aki alább adja az álmait, de az sem, aki bármire képes a sikerért. Olaszországban pedig iszonyúan érezhető a válság, sokkal inkább, mint itthon; fogalmazhatok úgy is, hogy katasztrofális a helyzet – politikai, sőt szinte mindenféle szempontból. Róma káosz, szervezetlen, ezt nemhogy megszoktam volna, egyre jobban idegesített. És abszolút jól tesz egy színész pályafutásának, ha olykor eltűnik. Egy idő után megúrnak, ha a csapból is te folyasz... Ráadásul egyre jobban hiányozott a családom, a szerettem, úgyhogy Budapest mellett döntöttem. Amúgy sem jelenti ez azt, hogy lezártam

egy korszakot, hiszen hívnak forgatni, két filmem is megy a kinti mozikban, sőt a közelmúltban is kaptam egy díjat. De már szerencsére megengedhetem magamnak, hogy válogassak a szerepek között, nem kell mindent elfogadnom. Beindítottam a saját filmgyártó céget is itthon, megvan a kis világom, úgyhogy tényleg elégedett vagyok.

Számos világsztárt ismer, együtt is dolgozott velük, többek között, Al Pacino, Eli Roth, Robert Redford, Brad Pitt és még sorolhatnánk. Mit érez az eddig elért legnagyobb sikerének?

– Egyértelműen a Maternity Blues-t, amelyben gyerekgyilkos anyát játszom, és amelyet két díjjal is jutalmaztak. Igazi, A-kategóriás filmfesztiválon mutatták be; akkor találkoztam egyébként Ang Lee rendezővel, akivel nyilván mindenki, így én is szívesen dolgoznék... (Elmosolyodik). Ahogyan Woody Allennel vagy Clint Eastwooddal is, csakhogy ezen a szinten már nem sirna castingokon döntenek. El kell adni a filmet, a név adja el, ha az enyémet hallja, mondjuk, Woody Allen, azt mondja: az ki? Nem engedhetik meg maguknak a legnagyobb rendezők sem, hogy úgymond "noname" színészekkel kockáztassanak. Magyarul túl nagy a rizikó. A kivétel pedig erősíti a szabályt.

Az egyik díjat épp az olasz kritikusoktól kapta az említett filmért, a legjobb színésznőnek járó alakításért. Ha önmagát kellene értékelnie, mondana-e negatív kritikát?

– Persze, volt ilyen. A "La Donna de la Domenica", a Vasárnapi asszony című filmben a főszerepet játszottam. A rendező rám erőltetett egy hidrogénszöke parókat, mert meggyőződése volt, hogy attól leszek "femme fatale", és majd azért szeretnek belém a férfiak – hát nagyot tévedett. Hidegre sikerült a karakter, természetellenes volt, bukkott is a film, és akkor jöttem rá, hogy nem szabad hagyni a rendezőknek mindent. Akkor kellett volna a sarkamra állnom, és azt mondani: igenis rövid hajjal játszom el a szerepet! Erőltetni a megérezsemet, hogy engedje, legyek önmagam, ha egyszer már engem választott a szerepre. Persze direktora válogatja, de szerintem őt meg tudtam volna győzni, ha akkor erőszakosabb vagyok. Igazából persze szinte minden rendező használ, az egójuk dominál, erre is rá kellett ébrednem. Eszköz vagy, mert azért fizetnek. Csak épp sokszor a színésszel azonosítják a filmet, és nem tudod megvédeni magadat azzal, hogy "én mondtam, de nem hallgattak rám" - egy szóval nagyon nehéz ez.

Kanyarodjunk egy kicsit el a filmezéstől. Említette, hogy Rómát nem tudta megszokni. Mi az Olaszországban, amit viszont szeret?

– Egyebek között az ételeket! (nevet) Olyannyira, hogy csakis olaszosan tudok főzni! Az olaszok tényleg tudnak élni, és hiába kötelező szinte a hedonista életmód, a borivás, a térszaevés, mégsem egészségtelen az étrendjük. Nem híznak el, nem lesznek túlsúlyosak, és ez az egészséges zsírbevitel okán van. De hogy ne kerüljem meg a kérdést: Rómától délre bőven van olyan hely, amelyet imádkok. A kedvencem Puglia, ott egyébként 16 éves koromban jártam először. Capri, Ischia, Amalfi, mind-mind gyönyörű és mesészerű, hihetetlen vizuális élmény. De mégis nehéz az élet külföldön, sztárgázsival is. Harminc négyzetméteren élsz, azért dolgozol, hogy fizetni tudd a lakásodat, az ügynököt, a menedzsereket; kívülről persze pazarnak és csillagónak tűnik ez, de megélni egészen más. Volt bennem emiatt már többször is olyan érzés, hogy feladom, és pályát váltok, de aztán mégsem tettem. Megfogalmaztam magamban, hogy a hazaköltözés vargabetű az életemben, épp azért, hogy feltöltődve folytatni tudjam. Újra magabiztosnak érzem magamat, erőre kaptam! Azt gondolom, a legnagyobb erőm az akaraterőm; tíz évig tartott, amíg eljutottam Hollywoodba, de eljutottam! Amint megtalálom, megvalósítom, addig töröm a falakat, ameddig kell. Magyarul nem adom fel! Igazi Bika vagyok!

És az olasz férfiak? Gondolom, a temperamentumuk néha ugyancsak sok, ahogyan a római nyüzsgés...

– Igen, van benne igazság... Voltak zaklatóim, nem is egy, az pedig már tényleg ijesztő volt, amikor egyikük becsöngetett a lakásomba. Nem nyitottam neki ajtót, de akkor testőrök vigyáztak rám hetekig, az ilyesmi nem túl jó érzés. Mondjuk Rómában sokszor sofőr vitt ide-oda, itt metróval járok, szóval Budapesten nem vagyok annyira a köztudatban. Ezért aztán itthon nem áll elő ilyen helyzet; más a vérmérséklet is, nincs az a fajta hangos ünneplés, ami néha zavaró vagy furcsa. Nem rohannak le úgy, mint kint, közös fotóért, autogramért. De a szerelem is rám talált ott, tehát általánosítani nem szeretnék. Hiszek a sorsban, és az egyik nagy szerelmemmel épp Olaszországban ismerkedtem meg. Amikor először megláttam, földbe gyökerezett a lábam, két hét múlva pedig már együtt éltünk. Öt évig tartott, azt hiszem, erre nyugodtan mondhatjuk, hogy szerelem volt első látásra.

“ Hiszek a sorsban, és az egyik nagy szerelmemmel épp Olaszországban ismerkedtem meg. Amikor először megláttam, földbe gyökerezett a lábam, két hét múlva pedig már együtt éltünk. ”

Őn gyönyörű nő, biztosan megkereste számos férfimagazin. Mégsem láttuk soha az aktképeit.

– Így van, volt néhány felkérés. Megkeresett persze több lap is, az amerikai Maxim, az olasz Playboy is, de végül nemet mondtunk – a menedzsmentemmel egyetértésben. Kétoldalú dolog ez, mert hirtelen nagyon sok rajongót tud hozni, de hosszú távon nem biztos, hogy megéri. Azok a képek örökké fent lesznek a neten, az embert beskatulyázzák, és nem hiszem, hogy előremozdítana bármit is – ellentétben egy indokolt, filmbeli vetkőzéssel. Furcsa nekem az is, hogy sok ismert lány közönségi oldalakon mutatgató magát félmeztelenül, én ebben tényleg nem szeretnék részt venni. Egyébként is, szerintem egy nő felöltözve izgalmas igazán! Ha levetkőzöm, úgy csinálom, mint Farrah Fawcett, majd ötvenéves koromban! (Nevet.)

Ha már az éveknél tartunk, mit gondol a házasságról? Nincs még itt az ideje? Nem vágyik hatalmas lagzira, hófehér ruhára? Biztosan többször is megkérték a kezét...

– Meg fog lepődni, egyetlenegyszer sem eddig! De ezen a téren sem akarok kapkodni, hiszek az igaziban! Hiszek a sorsban, abban, hogy ezért nem én küzdök meg, mint a színészi karrieremért, ez eljön, ha itt az ideje. Ahogyan a gyerekvállalásnak is. Szeretném, ha a gyerekeim igazi családban nőne fel, ha együtt nevelnénk fel az apjával – ez nem nagy álom szerintem. És ha majd elérkezik az esküvő napja, egyben most egészen biztos vagyok, nem szeretnék felhajtást. Las Vegas-ban, egy kis kápolnában, egyszerű, spagettipántos ruhában mondanám ki a boldogító igent! 🌴

A fakó félhold árnyékában ***Istanbul***

Írta: Dr. Elter Tamás

Törökország legnagyobb metropolisza igazi olvasztótégely; az antikvitás és az Oszmán-kor történelmi emlékeinek valamint a 21. századi modernitásnak egyedülálló ötvözete. Az égbe nyúló minaretek, és egykor a világtörténelmet befolyásoló hatalmi döntések fővárosa, a dicsőséges múlt szelleméből táplálkozva, napjainkra a világ egyik leggyorsabban fejlődő nagyvárosává vált, ahol a magasba törő ultra-modern felhőkarcolók árnyékában él tovább Bizánc és a szultánok birodalmának szelleme.

RENDAHAGYÓ KEZDÉS: A LEGEK LÜKTETŐ VÁROSA

Az Európa és Ázsia határán szélesen elterpeszkedő Isztambul felfedezése bizsergetően izgalmas intellektuális kaland. A történelemlények és az Egri Csillagok lapjairól ismert keleti nagyváros nemcsak a historikus legek metropolisza. Mielőtt belevetnénk magunkat Isztambul nyüzsgő forgatagába, nem árt, ha előtte képbe kerülünk a hagyományosan csak az ódon épületek, lármás árusok, és kőbor kutyák városaként elképzelt Isztambul igaztalan sztereotípiájával szemben. A 13 milliós lakosságával Törökország legnépesebb városának címet birtokló, dinamikus fejlődő Isztambullról kevésbé ismert, hogy évi 133 milliárd dolláros bevételével immár a földkerekség 34. leggazdagabb városa, éves „jövedelme” azonos a világ 127 országának – köztük 7 Európai Unió tagországának – az együttes évi bevételével. Az üzleti világ mértékadó, patinás sajtóorgánuma, a Forbes magazin információja szerint Isztambul írn már 34 dollármilliárdossal büszkélkedhet, maga mögé utasítva ezzel olyan kőgazdag városokat is, mint például

Los Angeles, San Franciscót, Hongkongot vagy Tokiót. A képzeletünkben a szultánok mecsetes, minaretos, sikátoros fővárosaként élő Isztambul Levent és Maslak negyedében sétálgatva, a kihívóan csillogó, csupa üveg, magasba törő felhőkarcolók, elegáns öltönyös üzletemberek és méregdrága luxus limuzinok látványától úgy érezhetjük magunkat, mintha egy amerikai nagyváros szívében járnánk. Isztambulnak ez a 21. századi modernitást tükröző negyede, a multinacionális cégek és bankok otthona is magának mondhat azonban egyet a városi legek közül. Itt nyújtózkodik ugyanis az ég felé Törökország legmagasabb felhőkarcolója, az 52 emeletes, 181 méter magas Is Bankas Tower 1. Ez a büszke leg azonban hamarosan idézőjelbe kerülhet, mivel már épül a trónkövetelő, a 238 méter magasra tervezett Sapphire toronyépülete is. Akármennyire is különleges élmény a nyugat-európai színvonalú üzleti negyed decensen elegáns világa, ugorjunk most vissza innen pár évszázadot Nagy Konstantin és Szulejmán, a bizánci pompa, a világhódító szultánok és nagyvezírek, valamint a Díván és a háremek misztikusán fűllett intrikus világába...

> **Isztambuli képkavalkád.**
A fotómontázon Isztambul szinte összes jelképe együtt látható, a Boszporusz-hídtól a Kék mecseten és a Galata-toronyon át egészen a Hagia Szófiáig.

≡ A RÓMAI IMPÉRIUMTÓL AZ „IS-TENI BÖLCSÉSSÉG” TEMPLOMÁIG

A látnivalók hosszú listája miatt igen csak komoly fejtörést okoz, hogy merre kezdjem el az európai oldalon elterülő történelmi városrészek felfedezését. A metropolisz római időkbe visszanyúló gyökerei adják a hírtelen jött ihletet, hogy isztambuli időutazásomat Nagy Konstantin korában kezdjem el. A görög telepesek által a Kr. e. 6. században megalapított jelentéktelen Búzantion, a római légiónok hódítását követően továbbra is az impérium poros kisvárosaként aludta Csipkerózsika-álmát, egészen a Kr. u. 4. század elejéig. A Birodalom egyik legnagyobb reformere, Nagy Konstantin császár azonban elhatározta, hogy költségeket nem kímélve, az örök városnál is pompásabb új fővárost épít az impérium számára. Byzantium – ahogyan a rómaiak hívták – ekkor lépett ki a történelem színpadára.

A hivatalosan Kr. u. 334-ben, a császár jelenlétében és fényes ünnepségek keretei között átadott új birodalmi központ „Roma Nova”, pazar középpölcével, fűrdőivel és templomaival valóban elhomályosította Romulus és Remus ekkoriban már igencsak hanyatló városának megkopott fényét. Ezek a gondolatok futnak át rajtam, amikor a hosszan elnyúló, parkokkal övezett Hippodrom térre érek. Az antik lóversenypálya – küzdelmes ókori sportesemények egykori színtere – hatalmas parkként terpszkedik a város szívében. Annak ellenére, hogy a lelátókból és a falakból napjainkra szinte semmi sem maradt, mégis megérint a történelem fuvallata. Nemcsak lármás versenyek színtere volt a békés hangulatot árasztó tér, hanem véres eseményeké is; az 532-es Nika-lázadás után, Justinianus császár parancsára több tízezer embert végeztek itt ki. A máig teljes pompájában fennmaradt 25 méter magas, vésett hieroglifás Theodosios-obelisz, a versenypálya egykori ékessége egyenesen a Nílus partjáról, az egyiptomi Karnak templomkomplexumából került ide. A Hippodrom térről Isztambul egyik leghíresebb műemléke, a Hagia Sofia felé veszem lépteimet. Az impozáns kupola és a két vaskos minaret már messziről kimagaslik a park lombkoronája közül. Hosszú, legyezőpálmákkal díszített sétány vezet a bejáratig. Ahogy közeledek és egyre monumentálisabban hatalmasodik fölém e páratlan építészeti alkotás, felidézem magamban a Hagia Sofia igencsak változatos történetét.

Az „isteni bölcsességnek” szentelt, Justinianus császár által 532 és 537 között építtetett keresztény bazilika volt a késői antik világ legimpozánsabb építménye. A hatalmas vaskos falak minden eddigi, a várost többször is romba döntő földrengést kibírtak, méltó emléket állítva az ókor magas szintű építészeti tudásának. Amikor az Oszmán-ház alapítója, II. Mehmed szultán hadai 1453-ban bevették Bizáncot és a padisah a várost tette meg székhelyének, a Hagia Sofiát dzsámivá alakították, ahová minden pénteken, a szeramlik idején a szultán és fényes kísérete levonult imádkozni. Kemal Atatürk, a modern Törökország megalapítója és első elnöke rendelkezésére 1934-től a Hagia Sofia múzeumként működik. Éppen itt járnak a gondolataim, amikor megérkezek a bejárat előtt hosszan kígyózó sorhoz. Szinte kitekerem a nyakam, hogy felpillantassak a hatalmas kupolára. Odabent sejtelmes félhomály fogad, mellbevágó a hatalmas tér. Megilletődve veszem szemügyre a hatalmas kupolát övező mozaikok aranyfüstbe burkolózott

bizánci szentjeit, akik jól megférnek Allah és Mohamed próféta díszes arabeszkkel festett nevét viselő hatalmas kör alakú táblák társaságával. Nekünk magyaroknak, sajátos érdekességeket is rejt a Hagia Sofia. Az időtlenség fenségébe dermedt mozaikok szentjei között felfedezhetjük többek között Szent László királyunk lánya, Piroska portróját is. Ha átsétálunk a homályba vesző kupola alatt az imafülkéhez, azonnal feltűnik két stílusidegen bronz kandeláber a mihráb oldalán. Nos, ezek a reneszánsz gyertyatartók egykor a szerencsétlen sorsú II. Lajos király budai palotáját díszítették. Az 1526-os mohácsi csatavesztés után a Budát kifosztó török hadak zsákmányként Isztambulba kerülő két kandelábert, a győztes Szulejmán szultán ajándékozta a nagymecsetnek. Az érdekes kuriózumok sorának ezzel még korántsem értünk a végére. Az oldalhajók ívét tartó karcsú korinthisz oszlopok egykor az ókori világ hét csodája között nyilvántartott epheszoszi Artemisz-templomban hirdették a vadászat istennőjének hallhatatlan dicsőségét...

^ A régi szultáni palota, a Szeráj kapubejárata, Hódító Mehmed korából.

< Isztambul az ókori, kelet-római birodalmi főváros, Bizánc jogutódja. A város mind a mai napig őrzi Bizánc emlékét, amelynek egyik legszebb műemléke, a nagy ciszterna a későantik építőművészet becses relikviája.

≡ SZULEJMÁN, IBRAHIM, ÉS HÜRREM NYOMÁBAN

Az oszmán-kor történetéből számunkra alighanem a mohácsi győztes, Nagy Szulejmán személye lehet a legérdekesebb, már csak annál is inkább, mert az életútját feldolgozó és most futó roppant népszerű török szappanoperának köszönhetően alaposan megnőtt a személye iránti érdeklődés. Ezért isztambuli felfedező utunk sem lenne teljes a TV sztárrá vált uralkodó emlékhelyének a felkeresése nélkül. Ha a Hagia Sofiától visszamegyünk a Hippodromhoz, feltétlenül keressük fel a tér közelében található egyszerű homlokzatú, de mégis művesen elegáns háromemeletes palotát, Szulejmán gyermekkori barátja, legfőbb bizalmasa és sógora, Pargali Ibrahim nagyvezír rezidenciáját. A napjainkban a török és iszlám művészet múzeumaként működő palota magán viseli Ibrahim kifinomult, az olasz reneszánszhoz vonzó ízlését. Érdekes érzés itt állni és belegendolni, hogy ez a rendkívül művelt és nagyhatalmú férfi e falak között tervezgette többek között a magyarországi

hadjáratozat, itt élt boldog szerelemben Hatice szultánával, a padisah hűgával, és innen indult élete utolsó útjára is a Topkapi palotába, ahol Hürrem intrikáinak köszönhetően, végül is a legjobb barátjától kapta meg a selyemszinórt, 1536. március 15-én.

A lármásan nyüzsgő, halsütőktől, vízhortó emberektől, valamint a kirándulóhajókra váró turisták tömegétől zsúfolt Arany-szarv-öböl fölő magasodó dombon hatalmas, ámde légiessen kecses, hatminaretes mecset uralja a városnegyed látképét. Ez a híres Süleymaniye, a 16. század legismertebb török építőművésze, Szinán pasa által a szultán parancsára emelt nagymecset. Érdemes felsétálnunk a hangulatos, girbegurba sikátorokon a dombtetőn magasodó páratlanul szép nagymecsethez, amely jóval több egyszerű muszlim imahelynél, hiszen medreszét, fűrdőt és egykori karavánszerájt is építettek az impozáns épületegyütteshez. A hatalmas márványlapokkal fedett belső udvar, és a rituális mosakodáshoz használt díszkút megtekintése után cipőnket levéve mecsodálhatjuk az óriási mérete ellenére is légiessen könnyed belső tereit. A mecset megtekintésével még egyáltalán nem fejeződik be az élmények begyűjtése, ugyanis a Süleymaniye-t övező tetetőkert bejárásával ismét különleges történelmi hangulatban lehet részünk. A főépület déli oldalától nem messze, félholdas türbe magasodik ki a turbános, kőből faragott sírkövek sokaságából, a nagy szultán Szinán által épített sírhelye. Megilletődve lépek be a félhomályos síremlékbe, hiszen a török történelem legnagyobb uralkodójának holttestét, Szigetvár falai alól hozták ide, 1566 őszén.

A mohácsi győztes, Nagy Szulejmán személyéhez kapcsolódó épületek felfedezése izgalmas élmény.

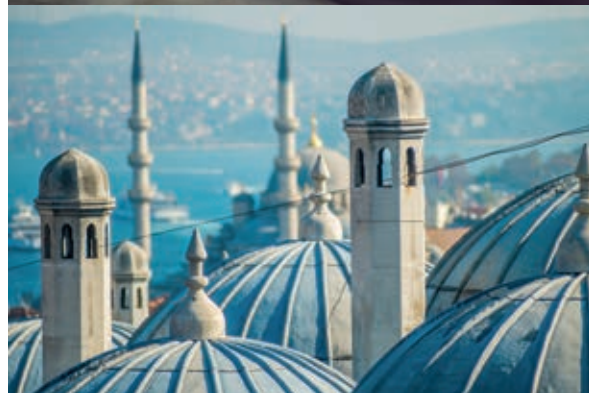
Szulejmán koporsója közepén áll, zöld-színű arannyal szőtt arabeszkekkel díszített szőnyeggel letakarva. A sors különleges firtora, hogy a Magyarországot meghódító nagyúr koporsójától jobbra, - egy alacsonyabban elhelyezett és kisebb koporsóban az a IV. Mehmed szultán alussza örök álmát, aki a 17. század végén elveszítette az oszmánok magyarországi hódításait... A türbe közelében fekszik Szulejmán nagy szerelmének Hürremnek a síremléke is. Az ukrán rabszolgalányból a padisah elsőszámú feleségévé, és az Oszmán Birodalom legbefolyásosabb asszonyává lett okos és intrikus Hürrem karrierje még a leggyiccsesebb szappanopera forgatókönyvét is meghazudtoló történelmi valóság. Ha már ennyire megérintett a szultánok világa úgy döntök, hogy az iszlám egykori kalifáinak a rezidenciája lesz isztambuli sétám következő célpontja.

Isztambul egyik jelképe, a Hagia Szófia nagymecset egész történelmi korszakok építészeti-művészettörténeti esszenciája, Justinianus császár korától egészen Nagy Szulejmán időkáig.

≡ A SZERÁJ, A HOL A TÖRTÉNELEM BOSZORKÁNY- KONYHÁI FORTYOGTAK

Ha Isztambulban járunk, a kihagyhatatlan programok bakancslistáján előkelő helyen kell hogy szerepeljen a Topkapi Szeráj, az a palotakomplexum, amely a Bizánc falait beevő „Fatih” azaz hódító Mehmed korától egészen 1857-ig a szultánok lakhelyéül, és a török birodalom legfőbb kormányzata, a Díván székhelyéül szolgált. A világhíres épületegyüttes méltóságteljesen uralja a festői Aranyszarv-öböl és a Márvány-tenger partja fölé magasodó, ligetekkel tarkított dombot, a Szeráj-csúcsot. II. Mehmed parancsára 1459-ben kezdték el építeni, és a palota az egyik legnagyobb török uralkodóként tisztelt szultán 1465-ben történt beköltözésétől vált az egyre jobban terebélyesedő Oszmán Birodalom idegközpontjává. Fákkaal övezett gondozott kövesúton érkezhünk az uralkodói palota bejáratához, a két vaskos torony által közrefogott boltíves kapuhoz. A komor kőboltozat alatt átlépve jutunk el az úgynevezett Janicsár-udvar területére. Amire azonnal felfigyelnek, az udvart díszítő két szökőkút, a műves kivitelű, III. Ahmed szultán által építtetett csobogó, és a baljóslatú Hóhér-kútja nevet viselő másik alkotás. A hagyomány szerint a kaputoronyban őrzött halálraítélteket lefejező hóhér, a véres aktus után mindig ennél a szökőkútnál mosta meg bárdját és kezeit... Továbbhaladva a Babüsselamon, azaz az Üdvözlés-Kapuján jutunk át a második udvarba. A hóhérkút után mi tagadás, jól is esik a szívélyes üdvözlés! Nevezetes egy udvar ez, hiszen itt látható az egykor a szultáni testőrségét adó válogatott janicsárok laktanyája ugyanúgy, mint a még II. Mehmed idejében épített árkádós szultáni konyha, valamint a padisah ágyasainak az egyik szállása is. Ha tovább megyünk, már egyenesen a mennyekben érezhetjük magunkat, miközben áthaladunk a Babüssade, azaz a Boldogság-Kapuja alatt, ugyanis itt, a harmadik udvarban található a hárem, a szultáni kincstár és könyvtár is. Az okos validék és szultánok, valamint a megszámlálhatatlan ágyasnak otthont adó, háromszáz (!) szobából álló hárem palotájába belépve arra gondolok, hogy a Szulejmán utáni, egyre pipogyább és élvhajász szultánok korában, nem is a trónteremben, vagy a Díván épületében, hanem itt dőltek el az igazán világot rengető dolgok.

▲ **Kilátás a Szerájból. A Topkapi Szeráj mint az Oszmán Birodalom idegközpontja, az 1460-as évektől egészen 1857-ig szolgált a mindenkori szultánok lakhelyéül.**

> **A Hagia Szófia belső tere. A múzeumként működő mecsetben bizánci mozaikok, az epheszoszi Artemisz-templomból származó oszlopok, valamint II. Lajos magyar király budai palotájából származó kandelaberek.**

A hárem, ahol az anyaszultánné, a valide, a padisah feleségei, a szultánok, valamint az ágyasok is laktak, ötszáz fő szálláshelyéül szolgált, beleértve ebbe a szolgálkat és az öröket, valamint a hölgyek felügyeletét ellátó kasztrált eunuchokat is. Hiába, a bölcs szultáni előrelátás semmit sem bízott a véletlenre! Az épületegyüttes területén található a Szeráj múzeum, az oszmánok és az iszlám világ műremekeinek fantasztikusan gazdag tárháza. Ami számomra mégis valódi kuriózumnak számított Szerájbeli kirándulásom során, az a Szent Palást Pavilon megtekintése volt. A pavilon mind a mai napig kultikus helynek számít a hídhú muzulmánok körében, ugyanis itt őrzik a vallásalapító Mohamed próféta köpenyét, kardját, fogait és még néhány egyéb ereklyét. E becses relikviák kalandos úton kerültek a Szeráj falai közé, ez a történet egészen 1517-ig, nagy Szulejmán apja, I. Szelim szultán uralkodásáig nyúlik vissza. Az Oszmán Birodalom egyik legjelentősebb hódítójaként ismert Szelim, 1517-ben, Kairó közelében tönkrevverte az egyiptomi mameluk szultán seregét. Miután a győztes nagyúr bevonult Kairóba, maga elé kérette az Abbászida kalifák ott élő utolsó leszármazottját, Mohamed próféta

köntösének birtokosát. Az iszlám tradíciók szerint ugyanis csak olyan személy lehet a muszlimok legfőbb vallási előjárója, azaz kalifája, aki a próféta köntösének is a birtokosa. Szelim pedig mert nagyot álmodni; némi rábeszélés után meggyőzte az utolsó Abbászidát, hogy adja át neki Mohamed köntösét. Még ha valószínűsíthetően ez a kedves ajándékozás szertartás nem is egészen önkéntes alapon történt Mohamed idős leszármazottja részéről, a lényeg ez mit sem változtatott, Szelim, mint a próféta köntösének új és büszke tulajdonosa, az iszlám kalifájának nyilvánította magát. Ezt követően egészen 1923-ig, az utolsó oszmán uralkodó, VI. Mohamed száműzetéséig a mindenkori török szultán volt az iszlám kalifája is egyben. A szultánok idején a pavilont csak és kizárólag a padisah látogathatta meg, mégpedig minden évben egyetlen alkalommal, a ramadán 15. napján. Ma már más a helyzet, mindössze a belépőjegy megváltása az egyetlen feltétel ahhoz, hogy szultánok módjára mi magunk is megtekinthessük az iszlám legszentebb ereklyéit. A trónterem, és a Díván pavilonjának megtekintésével ért véget kalandos és élménydús sétám a szultánok egykori lakhelyén...

„DZSERE MADZSAR, SZERETNI PUSKÁST!”

„Ha nem láttad a Nagy Bazárt, semmit sem láttál Isztambulból” – tartja a bölcs, és alighanem a bazár leleményes és kiváló marketingérzékkel megáldott kereskedői által kitalált török mondás. Ami viszont igaz, az igaz; ha szeretnénk beszippantani a mesés Kelet hamisítatlan hangulatát, isztambuli programunkból kihagyhatatlan a világ egyik legnagyobb fedett bazárjának a felkeresése is. Az Eminönü városrészben fekvő, 90 utcácskából és több mint 3000 üzletből álló régi fedett bevásárlónegyed a török nagyváros egyik legfőbb látványossága, a napi 300-400 ezer látogató miatt igazi keletiesen nyüzsgő színpontja Isztambulnak. A Nagy Bazár, vagy ahogyan a törökök hívják, a Kapalicarsi abból a két, kupolákkal díszített raktárépületből nőtte ki magát, amelyet még az oszmán városalapító, II. Mehmed építtetett 1464-ben. A későbbi évszázadok során fokozatosan befedték a környező sikátorokat, így egyre terebélyesebbre hizott a fedett piac, amely az 1894-ben történt felújítása során nyerte el mai arculatát. Alighogy belépek, szédítő nyüzsgés kellős közepén találok magam. A bazár területén egyáltalán nem egyszerű dolog a tájékozódás, az apró üzletekkel meghintett szűk utcákon, mint a tengerár, ragad magával a hőmpolygó tömeg.

Annak ellenére, hogy Isztambul a közel-keleti régió egyik legjelentősebb modern banki és pénzügyi központja, a hagyományos, lármás és kэш-egyig menő alkudozással jellemezhető tradicionális keleti bazári kiskereskedelemnek is az egyik közismert fellegrvára. A több mint 3000 üzletből és 90 utcából álló nagy bazár nem csak a világ egyik legnagyobb fedett piaca, hanem Isztambul egyik legfőbb látványossága is.

Többé-kevésbé kialakult valamiféle céhes együvé tartozás a bazár kereskedői között; a fedett piac közepét az aranyművesek és az antikvitás árusok uralkodják, de külön utcái vannak a bőrösöknek, ruhásoknak és szőnyegkereskedőknek, valamint a rézműveseknek is. Szeretnék valami számomra értékesebb szuvenírt hazavinni, ezért némi-nemű tájékozódás után, az antikváriusok utcasora felé veszem a lépteimet. A hangulatos fényárban úszó utcákon minden üzlet előtt fürkész tekintetű betessékelő emberek állnak; ők a világ legjobb pszichológusai, akik a kirakatokat bámuló turista tekintetéből azonnal rájönnek, hogy ki is az ő emberük. Éppen megállok az egyik kirakat előtt, és elmélyülve nézegetem a kiállított díszes kalligrafikus kéziratosokat, valamint a mesés-zépp, kézzel festett antik török miniatúrákat, amikor az üzleti aktus folyamatának első láncszemeként megüti fülemet a szokásos „Where are you from my friend?” kérdés.

Tudta? A bazárban az üzletek előtt szemfüles betessékelő emberek vadásznak: a kuncsaftokra.

Felnézve hamiskásan mosolygó bajszos fiatalemberre tekintek, aki meghallva „From Hungary” válaszomat, mosolyát egészen a füléig húzva tört magyarsággal boldogan felkiált - „Dzsere madzsar testvir, szeretni Puskást!” Ilyen szívélyes invitálásnak ugyan ki tudna ellenállni, ezért engedve emberem készséges tuszkolásának, belépek az üzlethelyiségbe. Előkerül a tulajdonos is, aki miután szintén biztosít a síríg tartó és megbonthatatlan török-magyar testvériségről, előzékenyen kezdi elém rakosgatni szebbnél-szebb portékáit. Komoly kuncsaftnak gondolhat, mivel embere térülve-fordulva máris kerek réztálcáról kínálja az almateát. A keleties dagályosság-gal előadott árubemutató közben találok három csodaszép miniatúrákkal ékesített, arab írásjeles lapot. No, ezt kéne hazavinni! – gondolom magamban, de mivel hosszú egyiptomi éveim alatt már én is kitanultam a bazári alkudozás csínját-bínját, a legnagyobb közönyt színelve, és átnézve a kirakaton, kissé lesajnáló stílusban, a szájam sarkából kiprészelem a „Mennyi?” költői kérdést. Először persze nem kapok konkrét választ, hanem majd tíz percen keresztül hallgatom a dicshimnuszot, hogy

micsoda tehetséges és hozzáértő szemmel rendelkező vevő vagyok, - de hát a magyar testvérek egyébként is mind ilyenek -, hiszen egyből kiszúrtam a bolt legféltebb kincsét, Naszreddin hodzsza meséinek Abdul Hamid korából származó lapjait, amelyet ő, mármint a tulajdonos, csak tévedésből hozott be a boltjába, hiszen nem is akarta azt eladni. De mivel Puskás földjéről származom – folytatódik a végtelen szóáradat, és a magyarok iránt érzett olthatatlan szeretete miatt is, velem most kivételt tesz. A jó tízperces monológ végén végre megtudom az árat is, tehát kezdődhet a második felvonás! Szánakozással vegyes, sajnálkozó mosollyal közli velem, hogy mennyire vicces ember, de én meg pont ezért szeretem a törököket! Az ezt követő hosszú, szemforgatással, tenyércsapkodással, a dzsinnek megidézésével, és Allah szakállára esküdözéssel terhes alku végén, miután ismét megerősítettük a török-magyar testvériség szent ügyét, elégedetten lépek ki az üzlet ajtaján, táskámban a csodaszép miniatúrákkal. Odakint a késő délutáni nap aranyba hajló fényében felragyognak a karcsú minaretek, és éppen felhangzik a hangszórókból a műezzinek kántáló éneke. Imádlak, Isztambul! ✨

Kelet és Nyugat kapujában

Interjú Excellenciája Sakir Fakili Úrral, a Török Köztársaság budapesti nagykövetével

Készítette: Lázár Ádám | Fotók: Konkoly-Thege György

Ahogy belépünk Excellenciája Sakir Fakili, a Török Köztársaság magyarországi nagykövetének irodájába, rögtön feltűnik a falakon és az asztalokon néhány kép. A nagykövet íróasztala mögött Musztafa Kemal Atatürk, a modern Törökország alapítója és első elnökének portréja függ. Azután láthatunk a nagykövet karrierjének főbb állomásairól készült néhány fotót, többek között amint átadja megbízólevelét a kuvaiti emírnek, Észak-Ciprus, valamint a Magyar Köztársaság elnökének. A kis asztal felett, amelyen ezek a képek állnak, ezüst keretben egy 1849-ből származó régi török kézirással írt levél másolata látható. A levélben az áll, hogy azokat a magyarokat, akik az 1848-as sikertelen forradalom után Törökországba menekültek, nem adják ki az osztrákoknak. A harmadik kép a nagykövet festménye egyik kedvenc törökországi nyaralóhelyéről. A három kép kitűnően szimbolizálja Sakir Fakilit, azt az embert, akit érdekel a történelem, a politika és a művészet. Miközben autentikus török kávéval és teával kínálnak bennünket, úgy érezzük, mintha csak egy törökországi utazáson vennénk részt, tehát az első kérdések is önként adódnak.

Ha felkérnék, hogy külföldi barátainak állítson össze egy három hetes nyaralást, amelyben bemutatná Törökország legváltozatosabb és legszebb vidékeit, hová vinné el őket mindenféleképpen?

– Törökországban járva természetesen kihagyhatatlan Isztambul. De én elkalauzolnám vendégeimet a kevésbé ismert Trabzon, Kappadokia, Ayvalik, Nemrut és Gaziantep városaiba is. Szülővárosomról Gaziantepről röviden annyit szeretnék elmondani, hogy ez a dél-törökországi, a szír határ melletti település, 5-6000 éves múltja tekinthet vissza. De a város polgármesterének köszönhetően nemcsak múltja, történelme és jövője is van a városnak. A polgármester újra kitalálta és újjáépítette a várost, így a turisták számára érdekessé tette. Érdekes még azt is tudni Gaziantepről, hogy különlegesek az ételei. Innen származik például a híres török édesség, amit mi Paklavának, ők pedig a világ többi részén Baklavának neveznek.

Sakir Fakili úr, a Török Köztársaság budapesti nagykövete őszinte rajongója fővárosunknak. Szabaidejében sokat sétál a város utcáin, és gyakran kirándul Budapest környékére.

Hazánkban is rendkívül népszerű Dél Törökország földközi-tengeri melléke, a kristálytisza kellemes víznek, a kitűnő infrastruktúrának, és a rengeteg történelmi látnivalónak köszönhetően. Szabad megkérdezni, hogy önnek melyek a kedvenc nyaralóhelyei a török Riviérán?

– A Török Riviéra ma már óriási területté nőtte ki magát. Sok helyen jártam, de a leginkább Kemer, Kash, Fethiye és Ayvalik az, ami tetszik. Törökországban a legtöbb középosztálybeli a tengerparton is rendelkezik egy nyári otthonnal. A mi családi nyaralónk egyébként Ayvalikban van.

A török-magyar viszony hosszú történelmi múltat tekinthet vissza. A modern Törökország és Magyarország között mikor jöttek létre a diplomáciai kapcsolatok?

– A modern Török Köztársaságot 1923-ban alapították meg, és országaink között egy évvel később jöttek létre a diplomáciai kapcsolatok. Ha végigtekintünk a Magyarországra akkreditált török nagykövetei listáján, olyan híres művészeket is találhatunk köztük, mint amilyen Rusen Esref Ünaydin, és İsmet Birsel. A követség a 2. világháború alatt egy rövid időre bezárt, majd a háború után, ismét folytatta működését.

Ön rutinos karrierdiplomataként már számos országban képviselte a hazáját. Melyek voltak a korábbi, diplomáciai, nagyköveti kiküldetései?

–Nürnbergben főkonzul voltam, Németországban egyébként nyolc évig dolgoztam. Budapest már a harmadik nagyköveti kiküldetésem színhelye. Először Kuvaitban, azután Észak-Ciprusban voltam követ, azt megelőzően pedig Grúziában dolgoztam 1992-93-ban, a polgárháború idején, a Szovjetunió összeomlását követően.

A mostani diplomáciai missziója előtt járt-e már Magyarországon, és nagykövetként mikor kezdte meg hazánkban a küldetését?

–Először 1981-ben jöttem Magyarországra, de ekkor csak egy éjszakát töltöttem a városban. Fiatal diplomataként nagyon kevés időm volt, de már akkor láttam, hogy Budapest gyönyörű város. Nagyon más volt akkor Budapest, mint most, napjainkban. Így amikor átvettem a nagyköveti beosztásomat, már úgy érkeztem Budapestre, hogy valamelyest ismertem, és megszerettem Magyarországot illetve az itt lakókat. A feleségemmel együtt érkezünk, aki egyébként török tanár. Két lányunk van, egyikük Isztambulban, a másik pedig a fővárosban, Ankarában él.

Amikor Észak-Cipruson szolgáltam, a lányok az ottani török iskolába jártak. Miután a legtöbb kiküldetésen velünk voltak, török anyanyelvükön kívül megtanultak angolul, németül, franciául és arabul is.

Amint azt az irodájában is láthatjuk, ön nagyon kedveli és sikeresen műveli a festészetet. A festészet mellett, milyen más hobbijai vannak?

– Sokat olvasok, és rendszeresen, hetente három-négy alkalommal úszom. Sokat sétálok, és miután nagyon szeretem Budapestet, továbbá a Duna feletti hidak is mindig elbűvölnek, amikor van egy kis időm, gyakran sétálok a városban. Ha több az időm, akkor kirándulok, mert Budapest környékén rengeteg és remek lehetőség adódik a túrázásra.

Napjainkban a Magyarországon élő és dolgozó törökök többnyire diákok és üzletemberek. Ismeretei szerint maradtak nálunk olyan török leszármazottak, akiknek a felmenői még az Oszmán Birodalom idején telepedtek le Magyarországon?

– Ahogy az ember az országban utazik, izgalmas történeteket hall a közös múltunkról. Eger környékén különösen sok érdekeset hallottam, és úgy tudom, hogy él még néhány leszármazott a török időkben. Azt tudjuk, hogy sok magyar menekült Törökországba, még olyan híres politikai személyiségek is, mint Rákóczi Ferenc fejedelem, aki száműzöttként 17 évig, egészen a haláláig Rodostóban élt. Az 1848-as forradalom leverése után Kossuth Lajos is Törökországba menekült. Volt egy vezérkari főnökünk - Erdel-Hun -, akinek maga Musztafa Kemal Atatürk adta ezt a nevet. Erdel magyarul Erdély, mivel onnan származott, és Hun, mint a hunok. De a hosszú, közös évekre utalnak a mindkét országban előforduló azonos vagy hasonló nevek is. Lehetséges, hogy a magyar Zoltán a török szultán szóból származik és Attila valamint Levente gyakran használt nevek Törökországban is. A magyar Imre, nálunk Emre.

Vannak-e arra nézve pontos adatok, hogy mekkora a Magyarországon élő török közösség?

– Ezt nehéz megmondani, mert a magyarországi törökök jelentős része üzletember, márpedig az üzletemberek jönnek és mennek. Törökországban augusztusban tartják a választásokat, és akkor egy jó megközelítést kaphatunk arról, hogy hány török állampolgár él Magyarországon. Azt tudjuk, hogy 1400 török adhatja le a voksát. A választás idejére ideiglenes szavazóhelyiséget állítunk fel a követségen. A Magyarországon élő és dolgozó törökök, ahogyan ön is említette, valóban többnyire diákok és üzletemberek.

Vizsgáljuk meg a két ország jelenlegi kapcsolatrendszerét. A politikával kezdve pillanatnyilag milyennek látja a magyar-török kapcsolatokat?

– 2013 februárjában Erdogan, török miniszterelnök látogatott Budapestre, és még az év decemberében a magyar miniszterelnök, Orbán Viktor ment Törökországba. Idén februárban a török elnök, Abdullah Gül tett hivatalos látogatást Magyarországon. Ezek a legmagasabb szintű politikai találkozók több szakmai fórumot is tartottak Budapesten, Isztambulban és Ankarában. Az elmúlt két év diplomáciai eseményeit valódi áttörésként értékelhetjük.

És mit mondhatunk el a kétoldalú gazdasági kapcsolatokról?

– Jelenleg a kereskedelmi mérleg 2.3 milliárd amerikai dollár. Az a célunk, hogy ennek a kétszeresére, 4-5 milliárd dollárra növekedjen a kétoldalú kereskedelmi forgalom értéke. A magyar üzletemberek remélik dolgoznak, 1.7 milliárd dollárnyi árut, főleg gépkocsi alkatrészeket adtak el Törökországnak. Mindkét ország termékei jók és sikeresek. Magyarország „Keleti nyitás” elnevezésű programját mi bölcs, sikeres és jó alapnak tartjuk a kapcsolataink továbbfejlesztésére.

“ Magyarország „Keleti nyitás” elnevezésű programját mi bölcs, sikeres és jó alapnak tartjuk a kapcsolataink továbbfejlesztésére. ”

Az utóbbi években nemcsak a kereskedelmi, hanem a kulturális kapcsolatokban is jelentős előrelépés történt, az amúgy kitűnő kétoldalú együttműködés területén. Nagykövet úr hogyan látja közös kulturális kapcsolataink helyzetét?

– Magyarország Törökországban a Balassi Kulturális és Kereskedelmi Központot, mi pedig Budapesten a Yunus Emre Kulturális Központot működtetjük, egyébként nem messze innen a követségtől, szintén az Andrássy úton. Itt tartjuk többek között nemzeti és vallási ünnepjeinket a megemlékezéseinket, de az intézetben rendszeresen tartunk előadásokat és török filmbemutatókat is. Kulturális együttműködésünk jó példája a közelmúltban török és magyar nyelven megjelent zenei CD. Az teszi különlegessé, hogy a „Szívetekben őriztetek” című CD-t egy török, Erdal Salikoglu és egy magyar művész, Kobzos Kiss Tamás készítette. A CD-n lévő magyar verseket a török művész énekli magyarul, a török verseket pedig, a magyar művész énekli törökül, miközben kobozon kísérik magukat.

A török történelemben a „törvényhozó” előnévvel is megtisztelt I. Szulejmán ugyanolyan megbecsült személyiség, mint nálunk Szent István, vagy Mátyás király. Közismert tény, hogy a hazánkban, 1566 szeptemberében Szigetvár falai alatt elhunyt uralkodó testét Isztambulban temették el. Ön járt-e már Szulejmán síremlékénél?

– Igen, természetesen, a szultáni türbe a Süleymánije mecsetben található, Isztambulban.

A híres oszmán uralkodóról jut eszembe, hogy ön nézi-e, illetve látott-e részeket a hazánkban rendkívül népszerű török televíziós sorozatból, a Szulejmánból?

– Néhány részletét láttam, de nem az egészet. A feleségem semmi pénzért nem hagyna ki egyetlen egyet sem! Szereti a jelmezeket, az élethű atmoszférát, hogy minden nagyon valódinak tűnik.

A sorozat készítői történészeket alkalmaztak, akik megpróbálták hűek maradni a történelmi keretekhez. A sorozat nagyon népszerű nem csak Törökországban, de a Balkán legtöbb országában csak úgy, mint Horvátországban és Magyarországon.

Magyarországon mi emlékezteti Önt leginkább a török időkre? Milyen törökkori emlékeket látogatott meg már Magyarországon?

– Természetesen felkerestem a közismert híres helyszíneket: Szigetvárt, Pécsen, Egert. Budapesten a leghíresebb török emlék Gül Baba türbéje. Azt már kevesebben tudják, hogy Budapest külvárosában, Érden is élnek török leszármazottak és valószínűleg pontosan ezért áll ott egy szép kis mecset. Sok közös projektünk célja az egykor híres helyszínek romjainak helyreállítása. Ezek az egykori híres történelmi helyszínek ma már vagy csak romok vagy csak legendák.

Budapesten az önkormányzat állította össze a török emlékek kutatásával kapcsolatos javaslatokat és terveket, amelyeket továbbított a török hatóságoknak. A követségen figyelemmel kísérjük az úgynevezett Gül Baba projekt fejleményeit, csakúgy, mint Szigetváron a Szulejmán türbe közös felújításait. Pécsen az ehhez hasonló projekt az Idris Baba program. Több polgármester kérdezi, hogyan tudnánk együttműködni a helyszínek helyreállításában? De ezeknek a projekteknek a legtöbbje egyelőre még csak az előkészítési fázisban van. Ennek ellenére úgy a magyar, mint a török kormány támogatja ezeket a fontos programokat. Törökországot nagyon érdekli, hogy Szulejmán szívét valóban Szigetváron temették-e el. Egy dolog biztos: Magyarország az én szívembe már bele van temetve! 🌿

Gyermekkorunk hófehér szakállas, rénszános Mikulása valójában a dél-török Demre, az ókori Múra püspöke volt. A város látványossága az a 4. századi bazilika, amelyben Szent Miklós ténykedett.

Törökországi képeslap

Szent Miklós és Kleopátra nyomában

Írta: Lázár Ádám

Autóstoppal Iránba utazni, nem éppen rossz kaland. Amikor elunva a jetek és a luxusszállodák világát úgy döntöttem, hogy saját állóképességemet próbára téve belevágok ebbe a „flúgos futamba”, még nem sejtettem, hogy a sahk országába tartva a Mikulással és Kleopátrával is ismeretséget kötök...

≡ GULUOISE ÉS SZÖNYEGVÁSÁR, AVAGY HOGYAN MARADTAM EGY SZÁL PENDELYBEN

A görög-török határon, a sorompón túl vett fel. Már vagy két órája álltam, azután ültem a senki földjén. Hátizsákomon, rajtam és a kabinjaikba zárkózott határőrökön kívül csak a több milliárd szúnyog zümmögött az éjszakában. Levegőt venni is csak a fogaimon keresztül, a szúnyogfőzeléket kiszűrve lehetett. Végre úgy hajnali kettő körül befutott egy francia rendszámú kis Citroen. Az útlevel-ellenőrzés után a kocsit leparkolt mellettem. Én az út mellett, a hátizsákomon ültem a kimerültség azon fokán, hogy egyenesen tartani magam is cirkuszi mutatványnak tűnt. Amikor mellém ért, a kocsit vezetője kiszállt, szájában a pokoli büdös francia cigarettával, a Gauloises-val. A 25-30 év közötti magas, szakállas fiatalember kinyitotta a hátsó ülés

ajtóját, kihúzta alólam a hátizsákot és bepérelte az amúgy is már teljesen teli kocsiba. Azután engem is. Amikor beült az ülés alá előhúzott egy üveget, átnyújtotta. Ekkor talákoztam először a mediterrán térség közkedvelt italával, az ánizspálinkával, a rakival. Meghúztam. Amikor percek múlva abba tudtam hagyni a köhögést, bementek: Francois. Így, szokatlanul indult törökországi ismeretségünk. De ebben az utazásban sok minden szokatlan volt. Amint meg tudtam szólalni kiderült, hogy Francois nem tud angolul. Az is, hogy ő dél-kelet felé, Szíriába, én keletre, Iránba igyekszem. Az erős ital, nemcsak a lélegzetermet, álmoságomat is elvette, az iszonyatosan erős cigarettafüstöt még a szúnyogok sem bírták. Így egy ideig, nyugodtan utaztunk a széles, jó minőségű országúton. De nem sokáig! Néhány perccel azután hogy magunk mögött hagytuk a határállomást, egy autó kezdett el követni bennünket.

Majd mellénk érve végül lassan leszorított az útról, és megállásra kényszerített bennünket. Egy férfi ugrott ki a kocsiból, és kiváló angolul megkérdezte: nincs-e kedvünk szőnyeget venni? Bevallom, nem erre számítottam. Biztosítottam róla, hogy sikerült neki azt a két személyt megtalálnia Törökországban, akik nemhogy szőnyeget, még levegőt is alig tudnak venni. Kiváltképp nem hajnali háromkor. De ebben az országban azt kijelenteni, hogy nem akarunk vásárolni, ez nem elég. „Maguk hullafáradtak. Jöjjenek utánunk, s a következő kisvárosban beugranak hozzánk. Úgyis át kell hajtaniuk azon a településen, legalább kinyújtóztathatják a lábukat” – mondta alkalmi ismerősünk, aki nem volt hajlandó tudomásul venni, hogy nem kuncaftokba botlott.

Három-négy óra alkudozás után, a károm alatt szorongatva, boldogan távoztam az üzletből egy gyönyörű kelimmel, egyszál fürdőgatyában.

„Nem kell semmit sem venniük, csak nézzék meg a szőnyegeinket. Kapnak egy jó török kávé” – szólta a kitaró invitálás. Fél óra múlva megálltunk egy háznál. Amikor a küszöbhez értünk, aki eddig vezetett, a cipőinkre mutatott. Azokat le kell vennünk. Nem beszélt, csak a kezével jelzett, többek között annak a rengeteg nőnek, akik pillanatok alatt feltűntek. Pár perc múlva kis tulipán alakú, üveg pohárcákban hozták a méregerős teát. A tea szürcsölgetése közben saját, és az áru méretétől függően, a hölgyek mindegyike egy-egy szőnyeget hozott és terített le elének a szoba közepére. Az, hogy utam elején nem volt ilyen irányú kiadásra szánt pénzem, az eladást szorgalmazó férfit egyáltalán nem zavarta. Kijelentette: „ha nincs pénze, nem baj, majd ha hazaér, elküldi. De azért mielőtt elindulnának, nézzük meg, mi van a hátizsákban!” Ott voltak az utazásra szánt ruhaneműim. Ami megtetszett neki, azt kiemelte. Három-négy óra múlva a károm alatt szorongatva, boldogan távoztam egy gyönyörű kelimmel. Úszónadrágban! Mivel az összes farmerem elnyerte házigazdánk tetszését...

≡ TOVÁBB ISZTAMBULBA, AHOL TETŐTŐL TALPIG FELÖLTÖZŐK

„Innen merre mennek?” – kérdezte búcsúzólul. - Isztambulba. „És azután?” - Az még bizonytalan. Vagy dél-keletre, vagy keletre. „Miért nem mennek először délre, megnézni honnan származik a Mikulás bácsi, és hogy hol csábította el Kleopátra élete nagy szerelmét? Azután még mindig elmehetnek keletre, Sivas felé. Ott is vannak szép szőnyegek!” Mielőtt búcsút intettünk volna, még megkérdeztem: hova kell menni Mikulás bácsihoz és hova Kleopátrához? „Menjenek Myrába, ott megtalálják mind a kettőt, vagy legalábbis a nyomaikat” - hangzott az izgalmasan csengő válasz. Elindultunk Isztambul felé, de néhány perc múlva már egy kávézó első emeletén ültünk. Gondoltuk, itt az ideje a villás reggelinek, és hogy a törökök biztosan jobban tudják hova kell menni, ezért elkezdtünk egy teherautó-sofőrt követni. Utána menve ismét csak egy kávézóba léptünk be, majd a keskeny lépcsőt megmászva értünk az emeletre. Itt senki nem kérdezett semmit, csak asztalunkra tettek egy malomkerék nagyságú tálcát.

Rajta kisebb-nagyobb tányérvák, felszeletelt dinnye, sajtok, dzsemek, olívbogyók, zöldségek, felvágottak, tojás, omlett, ropogós, friss kenyér vagy pide és török tea. Amikor már azt hittük, hogy nem tudunk többet enni, hozták a töltött tészta ételt, a böroket. Láttuk, a szőnyeges nem tűzött. A Mikulás bácsi valóban idevalósi lehetett, mert nekünk már megérkezett. Délutánra értünk Isztambulba. Első utunk a Hagia Szófiába, majd a Kék mecsetbe vezetett. Amikor e páratlanul szép muszlim templomban látott csodáktól elszedülve kitámolyogtunk a Kék mecsetből már nyilvánvalóvá vált, hogy következő úti célunk a bazár. Nemcsak azért, hogy ezt a nevezetességet is megtekintsük, hanem praktikus okokból is nevezetesen, hogy a szőnyegvásárláskor megcsappant ruhatáramat kiegészítsem. A mecsetlátogatásra ugyanis Francois-tól kellett kölcsön kérnem egy nadrágot. De amikor kiléptünk a dzsámiból, kiderült, hogy lábbelire is szükségem lesz, mert az enyémmel valaki továbbállt. Stop-pal, mezítláb egy szőnyegbe burkolózva az Isztambul - Teherán - vissza Európa út hosszúnak tűnt. Szerettem volna legalább még egy szőnyeget, hogy tudjak öltözéket váltani. Az isztambuli Fedett Bazárban valóban minden található. Csak az árért kell megküzdeni. Amíg végre sikerült egy nadrágot, egy szandálért és egy útikalauzért elfogadható áron megállapodni, Francois-val már megittunk egy heti kávé- és teakészletet. A vásárlás után Francois intett, hogy ha teázni nem is, de folytatnunk kellene a török gasztronómiával az ismerkedést. Így beültünk az első kis pékségbe a spenóttal töltött lepényt, a gözlemét enni és hozzá szózt joghurtos italt - ayrant inni. Valami még nyugtalanította Francois-t. Merre menjünk Isztambul után? De amint megittunk még két rakit, megválaszolta a kérdést. Te az angol- és németudásoddal jól elboldogulsz. Menjünk együtt délre - ahogy a szőnyeges javasolta -, azután mehetünk tovább Iránba. Ha marad még idő, utána eljössz velem Szíriába - kecsgettetted a nem mindennapi lehetőséggel.

RENSZARVASOK HELYETT PÁLMAFÁK, A VALÓDI MIKULÁS FÖLDJÉN

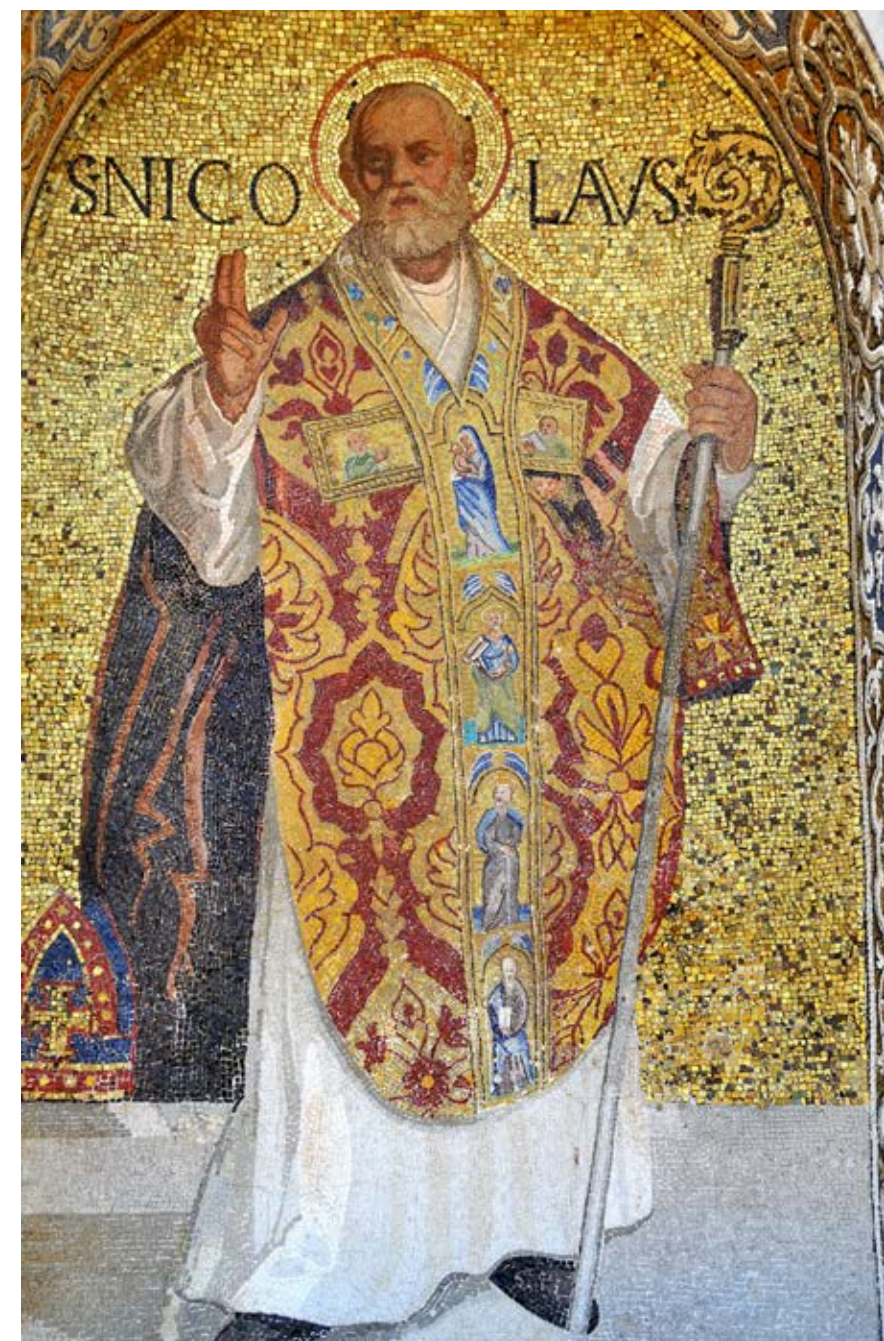
Isztambulból, apróbb megállókkal, egész nap hajtottunk a 800 kilométernyire lévő Myrába. Hogy a legnagyobb hőséget elkerüljük, a következő nap már kora reggel hegyet másztunk. Itt találhatóak ugyanis Törökország legjobb állapotban fennmaradt líciai emlékművei. Több sziklába vájt síremlék, és egy II. századi színház. A sziklásírokon lenyűgözőek az eredeti nyelvű feliratok. A színház nézőterén ülve arra gondolunk: ez a hely, hasonlóan a többi ókori római városhoz, később gladiátorharcok, állatbemutatók, a keresztényüldözés színhelyéül is szolgált. Közben az a kérdés foglalkoztatott, hogyan lett Szent Miklósból Mikulás bácsi? Hogy születhetett Törökországban, amikor mindenki úgy tudja, hogy a Lappföldről, sőt Németországból való? Amikor Myrába, mai nevén Demrébe értünk, az útikönyvből már sikerült

felderíteni, hogy a hely, ahol valamikor a III. században Miklós született akkor még a római birodalom része volt. Már növendék papként szétosztotta a szegényeknek szüleitől örökölt vagyonát. Legenda-gyűjteménnyé nőtt jótéteményei közül a legismertebb az a történet, ahogy egy szegény ember három lányát megmentette a prostitúciótól. Fiatalon püspöknek szentelték. Jósága miatt már életében szentként tisztelték. De hogyan lett a későbbi Szent Miklósból, pirospozsgás finn vagy német ajándékosztogató? Életében a helyi gyerekek Noel Baba - Ajándék Papaként emlegették és ez a név terjedt el világszerte. Így lett belőle Santa Claus Amerikában, és ez a név tért vissza Európába. De személye még nemzetközibb. Szent Miklós nemcsak legendás adományozó volt, hanem a tengerészek, kereskedők, gyógyszerészek, zálogházak, hazánkban pedig, a pálinkafőzők és Kecskemét város védőszentje lett. Olasz kereskedők 1087-ben kalózokat felbélve feltörték sírját, és csontjait ereklyeként a

^

Szent Miklós szarkofágja a szent műrai bazilikájában. A fedőlapot még 1087-ben olasz kalózok törték fel, akik becses ereklyeként magukkal vitték Szent Miklós csontjait, melyeket mind a mai napig Barióban őriznek.

dél-olaszországi Bari városába szállították. A fosztogatás hátterében az a hiedelem állt, hogy az 1087. évet megelőző időszakban a kereskedelmi hajók Szent Miklós védőszent elpártolása miatt tömegesen süllyedtek el, ezért azt hitték, hogy a megszerzett csontok visszaadják majd szerencséjüket. A törökök és olaszok között a mai napig tart a vita a csontok visszaszállításáról. Most már azonban nemcsak a csontokért folyik a vita. Adományozása, népszerűsége miatt személyisége meseszerűvé vált. Legtöbben azt sem tudják, hogy valóban élt, és ha igen, hol? Az is kérdéses, hogy a lappföldi finn vagy a német tradíció alapján kapnak-e a gyerekek halála napján, Miklós névnapján ajándékot?

Az igazi Mikulás

Szent Miklós Krisztus után 245 körül a kis-ázsiai Anatólia Patara városában született. Alig kezdte el iskoláit, mikor a városban járvány tört ki, és a szülei meghaltak, Miklós árva lett. A szüleitől örökölt vagyonát szétosztotta a szegényeknek és nagybátyjához, Patara érsekéhez költözött. Iskoláinak befejeztével a papi hivatást választotta. Jeruzsálemi zarándokútja után a tengerészek védőszentje lett. Az útról visszafelé betért imádkozni Anatólia fővárosába, Myraba, ahol legendás körülmények között püspökké választották. 52 évig volt püspök. Egyszerű emberként élt a nép között, miközben tanított és szeretetet hirdetett. Éhínség idején a teljes egyházi vagyont, a nép étkeztetésére fordította. A Kr.u. 343. december 6-án bekövetkezett halála után ezért az engedelmességért egy időre ki is tagadták az egyházból.

TENGERPARTI LOVE STORY ÉS KLEOPÁTRA KÖNNYEI

Amikor a hosszú nap után a tengerparton az étteremben leülünk, hogy megismerkedjünk a helyi különlegességekkel, csak róla hallunk: Kleopátra. Itt minden róla szól. Még az ellentmondások is. Az öblöt ma is Kleopátra Öblének nevezik. Azt tartják, hogy Kleopátra itt várta Antoniuszt, az Octavianusszal folytatott actiumi csata idején. Vannak olyan történészek, akik szerint, amikor a tengeri csatában nyilvánvalóvá vált, hogy Octavianus könnyebb és jobb hajói legyőzik Antoniuszt, Kleopátra elmenekült. Mások, ennek az ellenkezőjét írták. De ez 2000 éve történt, így az apróbb részleteken nem érdemes vitatkozni. Pláne nem, ha abból remekül meg lehet élni, vallja a Kleopátra könnyei étterem tulajdonosa. Az étlapon, Kleopátra csókjából, vagy Antonius és Kleopátra öleléséből is választhatunk. A döntés felgyorsítása érdekében kérünk egy korsónyit a helyi Kleopátra könnyeiből. De hiába ülünk ott, nem Kleopátra öle, hanem az öle a fő téma. A tulajdonos nem az ütközetet, hanem azt meséli, ahogy Antonius Kleopátrával találkozott. Az időpont és a helyszín nem egyezik ugyan, de ez a történet sokkal színpompásabb. Ahogy meséli: „Kilikiaiban változott meg gyökeresen Antonius élete. Szövetségesnek odarendelte Kleopátrát, és végül ő lett örökre a rabszolgája. Egyiptom királynője, aranyozott fedélzetű bárkáján, bíborvitorlával hajózott fel a Küdnoz folyón. Az ezüstevezők ütemes csapásai egybeolvadtak a fuvola, a pásztorsíp és a lant hangjával. Kleopátra oldalán Érosznak, a szerelem istenének öltözött ifjak álltak és legyezték. Legszebb rabnői a vitorlaköteleknél és a kormányrudon álltak. Füstölőszeresek bódító illata lepte el a folyó mentét. És ő, Egyiptom és a szerelem királynője díszes öltözetben, aranyhímezésű baldachin alatt feküdt” - mesélte büszkén fogadatlan történésszünk. Az étterem nevére utalva kérdezem: és miért könnyezett Kleopátra, ha egy ilyen csodás helyen megtalálta élete szerelmét? „Mert mind a ketten öngyilkosok lettek. De azt a történetet a holnapi vacsoránál mesélem el” - válaszol a tulajdonos. Kávénat kevergetve tűnődök, milyen érdekes, hogy mindketten, a szent és a kurtizán királynő is a római birodalomban éltek. Kleopátra és Antonius szövetséget kötött, hogy a birodalom uralkodóivá váljanak, de elbuktak. Miklós a szeretetével pedig meghódította a világot. 🌿

Az igazi Szülejmán

A TV sztárrá lett padisah kettős élete

Írta: Stuth-Nagy Nikoletta

Talán nincs is még egy olyan ellentmondásos személyiség a történelemben, mint I. Szulejmán oszmán szultán. A rejtélyes, hatalmas uralkodót számos legenda veszi körül - a magyaroknak barbár hódítóként, a törökök számára pedig nemzeti hősként jelenik meg. Mindezek ellenére hetente milliónyi hazai nézőt szegez a képernyő elé a róla vetített török filmsorozat - ezért utánajártunk, mi állhat e nagy érdeklődés hátterében, és ki is volt valójában ez a híres-hírhedt, TV sztárrá lett történelmi személyiség valójában.

≡ AZ IGAZI SZULEJMÁN

A történelemből mindenki ismeri a hódító Szulejmánt, aki kegyetlen kézzel leigázta Magyarországot, és ránk hozta a török hódoltságot - persze az a történet, amit mi tanultunk, szigorúan csak az egyik oldalról közelíti meg a nagy szultán személyét. Az Oszmán-ház tagjaként 1520-ban került az Oszmán Birodalom élére, és rögtön apja, I. Szelim szultán félbehagyott hódításai felé nyúlva, Rodosz meghódítása mellett egyik legfőbb céljaként a Habsburg-ház hatalmának megtörését nevezte meg. Bár felmenői, tanulva a korábbi Hunyadi-féle harcokból, békén hagyták az országot, Szulejmán hatalomra kerülése után szinte rögtön, 1521-ben megindult hazánk ellen, és uralma alá hajtotta a tizenéves gyerek Lajos király vezette Magyar Királyságot. Hogy csak két fontosabb epizódot említsünk ebből a számkra szomorúan végződött történetből; 1521-ben Nándorfehérváron, 1526-ban pedig Mohácsnál győzte le a napjainkban szintén TV hőssé lett nagyvezír, Pargali Ibrahim vezényletével a fegyverkezésben és felkészültségben igencsak alulmaradt magyar hadsereget. Bár Szulejmánt itthon elsősorban negatív figurának ismerjük a hódításai miatt, valójában rendkívül sokoldalú és tehetséges uralkodónak bizonyult.

Ő volt az első szultán, aki beleszólt az európai nagypolitikába is: 1521-ben szövetségre lépett I. Ferenc francia királlyal, akinek szüksége volt a segítségre a Habsburgok elleni harcban. A törökök mintegy saját Szent István királyukként tekintenek rá - ő volt az, aki megvetette az oszmán jogrend alapjait, - kiérdemelve a „törvényhozó” előnevet - és a nomád alapokra épülő katoná állam helyett centralizált monarchiát kezdett kialakítani a birodalomban. Uralkodása az Oszmán Birodalom aranykora volt: fellendítette az ipart, a kereskedelmet, iskolákat alapított és hatalmas építkezésekbe kezdett. Számos legenda kering arról, hogy Szulejmán végül hogyan halt meg - a 72 éves szultánt éppen a Magyar Királyság területén, Szigetvár falai alatt az 1566. évi, I. Miksa ellen vezetett hadjárat során érte a vég. A Szigeti veszedelem prózai története szerint a hősi Zrínyi Miklós ölte meg, de ezzel szemben végelgyengülésben, vagy az oszmán táborban pusztító járványok egyikében halt meg, 1566. szeptember 5-én. Utódja Hürremtől született fia, II. Szelim lett, de ő már nem tudta folytatni apja politikáját, uralkodása alatt pedig stagnált az Oszmán Birodalom minden tekintetben. Hürrem tehetségtelen, és a harem intrikus élvezeteiben elmerült fia, a sokat sejtető „korhely” melléknevet nyerte el a néptől...

▲ **A szakértők a világhírű olasz reneszánsz mester, Tiziano műhelyében készült korabeli portrét tartják Nagy Szulejmán leghitelesebb arcképének.**

➤ **Halit Ergenc a népszerű török filmszínész, hitelesen alakítja a padisah szerepét.**

≡ NÓURALOM A PALOTÁBAN

Bár a politikában kizárólag férfiak vehettek részt, a háttérben valójában a nők is tökéletesen szőtték a szálakat - a szultáni háremben rengeteg olyan döntés született, amely kihatással volt a birodalomban történetekre. A szultán körül rengeteg fontos női karakter megfordult - anyja, Ayşe Hafsa a válíde, testvére, Hatidzse szultána, Mahidevran, a szultán egyik kedvenc ágyasa és persze a híres Hürrem, aki intrikáival tehetségesen befolyásolta a Szeráj történéseit. A hárembe olyan nők kerülhettek be, akiket a szultánnak ajándékoztak, vagy rabszolgaként hoztak a palotába - az uralkodó azonban, a történetek ellenére, nem engedte be bárkit az ágyába. A háremet a mindenkorai válíde, az anyaszultán felügyelte, aki Szulejmán uralkodása elején Ayşe Hafsa volt. Hürrem, eredeti nevén Alexandra Lisowska 1520-ban érkezett a hárembe a mai Ukrajna területéről - egy ortodox pap leánya volt, de hamar áttért a muzulmán hitre. Szulejmánnak egyből szemet szűrt a rabszolganő - bár a források szerint nem volt különösebben gyönyörű, mindig vidám természetének és személyisége vonzerejének hála, könnyedén az ujjai köré csavarta a szultánt. Ő adta neki török nevét is, ami "Nevető" jelent, arra utalva, hogy az asszony mindig meg tudta nevetetni őt. Hürremet sokan boszorkánynak tartották - akkora hatással volt ugyanis a szultánra, hogy később elvette őt feleségül, ami rabszolganőből avanszált ágyasokká még soha sem történt meg azelőtt. Szerelmük annyira erősnek bizonyult, hogy folyton együtt voltak, még a palotától távoli hadjáratok alatt is végig leveleztek egymással, Hürrem pedig nem tűrte el, hogy Szulejmán mellette ágyasokat tartson. Az egykori orosz rabszolganő ravasz volt, és tudta, hogyan kell mozgatni a szálakat - intrikáival elérte, hogy Szulejmán kivégeztesse legfőbb bizalmasát, Pargali Ibrahim nagyvezírt, és ámulás okán megöltesse a trónörökösnos Musztafát, Mahidevran és Szulejmán fiát. Mahidevran volt Szulejmán elsőszármú ágyasa, mielőtt Hürrem megérkezett az életébe - ő adott életet Musztafa trónörökösnak is, sőt, a legendák szerint volt egy Raziye nevű lányuk és egy Ahmud nevű fiuk is. Mahidevran és Hürrem szívből gyűlölték egymást, viszálykodásuk állítólag többször tettelegességgé is fajult. A szultán korábbi elsőszármú ágyasa ugyanis nehezményezte, hogy teljesen leváltják tisztségében, és a történelmi pletykák szerint miután Hürrem Szulejmán felesége lett, az uralkodó többé nem ért az asszonyhoz.

≡ A HITELES SZAPPANOPERA

Jelenleg a 139. résznél tart a törökök új sikersorozata, amely Szulejmán élettörténetét dolgozza fel - a 2011 óta futó széria odakinn is, hazánkban is hatalmas nézettséget produkál, sőt, világszerte roppant népszerű: eddig 47 országban vetítették, de a zajos siker hatására máris tervezik a további bővítést. A Halit Ergenç színész által alakított uralkodó teljesen más színben tűnik fel a történetben, mint ahogyan mi, magyarok ismerjük - és bár néhány tipikus szappanoperai fordulat csupán a készítők képzeletének szüleménye, a fő szálak és a történelmi események meglehetősen hitelesek, és szépen adják vissza Szulejmán korának hangulatát, és uralkodásának történéseit. Nem csoda, hogy a törökök az általuk nagy becsben tartott szultán történetéhez nyúl-
tak, amikor azon törték a fejüket, milyen

történelmi eseményt vigyenek a tévéképernyőre - számukra Szulejmán olyan nemzeti hős ugyanis, aki bár véres kézzel és kegyetlenül, de nagyon hatékonyan irányította az Oszmán Birodalmat. Erre utal a széria török neve is: a magyar Szulejmánnal ellentétben, hazájában Muhtesem Yuzyıl címen fut, ami nyersfordításban Csodálatos századot jelent. A legfőbb szerepeket Törökország legnagyobb és legnépszerűbb színészeire bízták - Yagmur és Durul Taylan rendezők Halit Ergençet, a híres színészdinasztia legfiatalabb tagját választották Szulejmán szerepére, és a félig német származású, Törökországban élő Meryem Uzerli játssza Hürrem nagyszonyt. A sorozat elsősorban a háremben folyó hatalmi harcokra, Mahidevran (Nur Fettahoglu) és Hürrem konfliktusára, valamint a Szulejmán és Hürrem közötti szerelemre koncentrált - mellette viszont tökéletesen

lefesti, milyen lehetett a 16. századi oszmán palotai élet, és hogyan zajlottak a török hódítások Európában. Szépen végigvezet bennünket a szereplők magánéletén is - Hürrem felemelkedésén, Mahidevran mélyrepülésén, Ibrahim, - akit Okan Yalabik alakít a filmben és Hatidzse, az egykori török topmodell, Selma Ergec által megformálva - szerelmén és házasságán. A sorozat a magyar-török háborúkat is szemléletesen ábrázolja - azzal a számunkra hatalmas hibával, hogy II. Lajos gyerekkirályunkat felnőtt férfiként mutatja. Lajos alig volt tízéves, amikor trónra került 1516-ban, és nem ő, hanem egy 28 tagú tanácsadó testület uralkodott helyette. Szulejmán első hadjárata alatt is mindössze 15 éves volt, sőt, halálakor, a mohácsi csatánál még csak a 20. életévét taposta - a sorozatban pedig egy ötvenév körüli színész játszotta el a szerepét.

A filmben a magyar király feltűnően ellenszenves, dőlyfős és elbizakodott uralkodóként jelenik meg Szulejmán mellett, a szultán pedig gyarlóságát használja fel ürügyként arra, hogy megtámadhassa a magyar végvárat. Valószínű, hogy a török történelemkönyvekben hasonlóképpen szerepelhet a Habsburg-barát király, ugyanúgy, ahogyan nálunk barbár, véreskezű uralkodóként jelenik meg Szulejmán.

A népszerű tévésorozat női kulcsfigurái, Hürrem, Mahidevran és Háticse szultánák, valamennyien valós történelmi személyiségek voltak, akik közül kétség kívül Hürrem gyakorolta a legnagyobb hatást a valódi Szulejmánra is. A sorozatban feldolgozott események fő vonalaiban megfelelnek a történelmi tényeknek.

v

A titkos hárem

A háremeket lényegesen jobban őrizték a valóságban, mint ahogyan azt a sorozatban láthatjuk. Mivel a számos hálótárs és a rengeteg utód célja a vérvonal fenntartása volt, a szultán ágyasaihoz nem érhetett más, sőt, férfi be sem tehetette a lábát a rabnók közé. Annyira szigorúan védték a nőket, hogy még azt is nehezen engedték meg, hogy férfi orvos lássa el Szulejmán lányát, Mihrimahot, aki súlyosan lebetegedett. Az elfátyolozott nőt szinte meg sem érinthette a férfi, amikor pedig mégis megpróbálta megfogni csuklóját, hogy megmérje a pulzusát, egyszerűen kidobták a háremből.

≡ VIHAROS MAGÁNÉLETEK

A sorozat szereplőinek nem csak a tévéképernyőn viharos az életük - a Hürremet játszó színésznő például a legfrissebb hírek szerint elhagyja a szappanoperát, hivatalosan azért, mert gyermekeket szült, a férje pedig elhagyta, így egyedül kénytelen felnevelni a kicsit. A pletykák viszont arról szólnak, hogy egyenesen kirúgták a stábból, mivel személysége kísértetiesen hasonlít Hürremére, és olyan hisztériás rohamokat kapott a forgatáson, hogy a többi szereplő már nem bírta elviselni. Helyére egy idősebb színésznőt választanak majd, a sorozat pedig 15 évet ugrik előre a történetben, hogy ne legyen annyira feltűnő a váltás. A szerelmi szálak is bonyolódnak a sorozat környékén - az Ibrahimot játszó Okan Yalabik és a Hatidzset alakító Selma Ergec a valóságban is folytattak szerelmi viszonyt,

bár ez nem volt olyan hosszú életű kapcsolat, mint az általuk alakított karaktereké. A gyönyörű színésznőt azóta szobahozták az amerikai Orlando Bloommal is, de úgy tűnik, ebből sem alakult ki igazi szerelem. A szultánról, vagyis Halit Ergençről szintén számos pletyka kering - Törökország legszebb színésznőjének tartott feleségét, Bergüzar Korelt állítólag néhány filmbéli háremhölgygel már megcsalta, házassága pedig válságban van, és a pár csak kisfiuk kedvéért él még együtt. Talán a szappanopera viharos szerelmi szálai a színészekre is hatással vannak - persze minden csak találgatás, de legalább annyira a széria sikerének része, mint maguk a sorozatrészek.

Halit Ergençről számos pletyka kering arról, hogy a filmbéli háremhölgyek miatt került válságba a házassága.

Meryam Uzerli

Aki hisztis, mint az igazi Hürrem

Mindenki máshogyan meséli a történetet: a hivatalos verzió szerint a Hürremet játszó Meryam Uzerli azért hagyja ott a sorozatot, mert gyermeke nevelése mellett nem marad ideje forgatni. A pletykák azonban rögtön szárnyra kaptak: a Németországban élő színésznő állítólag már öngyilkosságot is megkísérelt, miután barátja otthagya közös gyermekükkel terhesen. Meryam azt is nyilatkozta, hogy teljesen kimerült (holott a sorozat készítői szerint heti öt napot dolgozott, mint bárki más), de a stábtagok szerint azért váltak meg a színésznőtől, mert pontosan úgy viselkedett, ahogyan Hürrem: akaratos volt, hisztériázott, és nem volt könnyű vele dolgozni. Valószínűleg soha nem fogjuk megtudni, mi volt az igazi oka - annyi biztos, hogy a következő évadot egy másik Hürremmel kezdjük majd.

>

A valódi Hürremről fennmaradt kevés korabeli portré közül ezt tartják a leghitelesebb ábrázolásnak. A rendkívül okos nő nem volt túl szépnek mondható, életvidám és nőies viselkedésével csavarta az ujjai köré Szulejmánt.

≡ NEMZETKÖZI SIKEREK

A Sulejmn életéről készült sorozat összesen 47 országban fut jelenleg - és talán az a legfurcsább, hogy mi magyarok is, akiket elbizakodott, elkényelmesedett népnek mutat be a széria, milliónyian és nagy lelkesedéssel nézzük. A Muhtesem Yuzyl az arab országokban szintén hatalmas sikerekre örvend, pedig olyan kérdéseket boncolgat, amelyek azon a vidéken még tabutémának számítanak: a szerelem, a szex és a házasságon kívüli gyermekek mind helyet kapnak a történetben. "Ez még mindig kényes téma az arab országokban, és a helyi televíziók nem is nyúlnak az olyan kérdésekhez, mint a női-férfi egyenlőség, felségárulás vagy a nemi viszonyok" - nyilatkozta a BBC-nek Asli Tunc, az isztambuli Bigli Egyetem médiaszakának vezetője. Mazen Hayek, a Közép-keleti Rádiócentrum (MBC) szónívója még ennél is továbbmegy: "a nők felelősségre vonhatják a hagyományos értékeket képviselő férjeiket azért, mert a sorozat olyan kapcsolatot is közvetít, ahol a nőt megbecsülik és imádják". Itthon ilyen konfliktust szerencsére nem okoz a sorozat, de érdemes elgondolkodnunk rajta, hogy a hagyományos, mindenki által ismert historikus történetet mennyire írja át a török elbeszélés. Eltekintve attól, hogy a magyar gyerekkirály a sorozatban meglelt férfiként jelenik meg, a mohácsi csatát pedig túlozva, nagyvonalakban mutatták be a tévé képernyőjén. Sulejmn mindent összevetve egy pozitív, szerethető, hősies uralkodóként mutatkozik be, akinek nincs más vágya, mint Hürremmel és a gyermekeivel tölteni összes szabadidejét, közben pedig befejezni az apja által elindított hódításokat, és megdönteni a Habsburgok egyeduralmát. Az igazság talán valahol a magyar elbeszélések és a török változat között lehet: nincs jó és rossz, nincs fekete vagy fehér, csak a különböző országok különböző érdekei, amelyek, míg világ a világ, ütközni fognak egymással. 🌿

A szulejmáni ajánlatok

Bár Sulejmn véreskezű hódítóként él a népelemlekezetben, kevesen ismerik az igazi történetet: a szultán nem mindenféle figyelmeztetés nélkül támogatta meg a Magyar Királyságot. Többször felkérte II. Lajost és tanácsadóit arra, hogy engedjék át seregeiket Bécs felé - a király persze szoros Habsburg-kötelékei miatt - hiszen V. Károly császár sógora volt -, nem tett eleget a kérésének. Azzal kapcsolatban, hogy Sulejmnának pontosan milyen tervei voltak hazánkkal, a történések között még mindig folyik a vita - sokan úgy gondolják, hogy be akarta olvasztani az Oszmán Birodalomba az országot, de rengetegen foglalnak amellet állást, hogy a szultán csak átvonulásra, csatamezőként szándékozott használni a területeinket. Annyi biztos, hogy a Királyság kulcsfontosságú szerepet játszott a Habsburgok elleni harcban, ezért Sulejmn kiemelt figyelemmel fordult felénk - belső megosztással igyekezett meggyengíteni az országot, és papíron a gyengébb Szapolyai Jánost támogatta Habsburg I. Ferdinándal szemben a trónkövetelési viszály során.

Nézz mélyen a szemembe!

új iridina green

Frissítő, nyugtató, steril szemcsepp

Kontaktlencsét viselőknél is napi használatra.

Természetes, pollenmentes összetevőivel csökkenti a környezeti hatások és a szemfáradtság által okozott szemvörösséget.

EP kártyára is megvásárolható a gyógyszertárakban.
CE 0373

www.umk.hu

A kockázatokról és mellékhatásokról olvassa el a használati útmutatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát!

An underwater photograph showing two divers in red gear exploring ancient stone structures on the seabed. The divers are illuminated by their own lights, creating a dramatic scene against the dark water. The structures appear to be large, carved stone blocks, possibly remnants of an ancient city.

Vízbesüllyedt titkok

Írta: Dr. Elter Tamás

A Földközi-tenger melléke a nagy antik kultúrák bölcsőjeként, ókori műemlékekben páratlanul gazdag területnek számít. A szeizmikusan igen aktív Mediterráneum partjait az elmúlt kétezer évben számos pusztító erejű földrengés rázta meg. A természeti katasztrófák virágzó antik városok, és világhíres paloták egész sorát süllyesztették a mélység felderítetlen birodalmába. Az egyik leghíresebb műemléket, Egyiptom utolsó uralkodója, Kleopátra királyné palotáját nemrég találták meg a tenger mélyén, Alexandria partjai előtt.

≡ AZ ÁRMÁNY ÉS DICSŐSÉG METROPOLISZA

Az ármány és dicsőség metropolisza Egyiptom második legnagyobb városa, a hosszú és fényes történelmi múltra visszatekintő Alexandria napjainkban lüktető életet élő, az európai-afrikai, illetve a keresztény-izlám kultúrkör sajátos egyvelegét

alkotó modern mediterrán nagyváros. A híres makedón uralkodó, III. Alexandrosz, vagy közismertebb nevén Nagy Sándor által Kr. e. 331-ben alapított város a késői köztársaság korára az antik világ kulturális központjává, és – Róma után – a második legnépesebb metropoliszává nőtte ki magát.

Alexandria messze földön híres épületei közül a Ptolemaiosz Szótér uralkodása alatt a kor híres építész, Szósztratosz terve alapján a Kr. e. 3. században épített Pharosz, az ókori világ hét csodája között említett 160 méter magas világítótorony, a 700 ezer pergamentekercset őrző nagykönyvtár, a Muszeion, valamint a Ptolemaioszok királyi palotái voltak a leghíresebbek.

A Ptolemaiosz dinasztíának egészen a Kr. e. 1. század végéig sikerült megóvnia Egyiptomot a Földközi-tenger mellékét fokozatosan meghódító római sas fenyegető árnyékától. Az első század végére azonban a végóráit élő Római Köztársaság örökös konzulságra,

azaz a hatalom teljességére vágyó tehetséges hadvezér-politikusa, Gaius Julius Caesar szemet vetett a fáraók országára. Egyiptom leigázásának szándékától végül a Nílus-menti gazdag ország utolsó uralkodónője, az okos és kellően ravasz Kleopátra királynő iránt fellobbant szerelme térített el. Amikor Caesar Kr. e. 47-ben az ország meghódításának szándékával Egyiptom földjére lépett, az Alexandriában tábornokot vert római vezér visszautasította a királynő által felajánlott találkozási lehetőséget. A mindenre elszánt Kleopátra végül is magát egy ajándékként Caesarnak küldött szőnyegbe csavartatva került a mindenható római nagyúr színe elé, aki azonnal beleszeretett a szépséges uralkodónőbe. A szerelmi diplomácia a Caesar ellen Kr. e. 44. március 15-én végrehajtott szenátori merénylet után is sikeres maradt, Kleopátra Caesar utódját, Marcus Antoniuszt ugyanúgy az ujjai köré csavarta, mint nagyhírű elődjét. Az egyre inkább Kleopátra bűvkörébe kerülő Antonius, valamint a római szenátus, és a Kleopátra-ellenes frakció vezetője, Octavianus között kiéleződő ellentétek végül nyílt összecsapáshoz, és a Kr. e. 31-ben lezajlott actiumi ütközettel Antonius, valamint Kleopátra vereségéhez vezettek. A királynő faképnél hagyva Antoniuszt visszamenekült Egyiptomba, – majd miután Octavianuszt már nem hatották meg a bájai – Kr. e. 30-ban, alexandriai palotájában önkézzel vetett véget az életének...

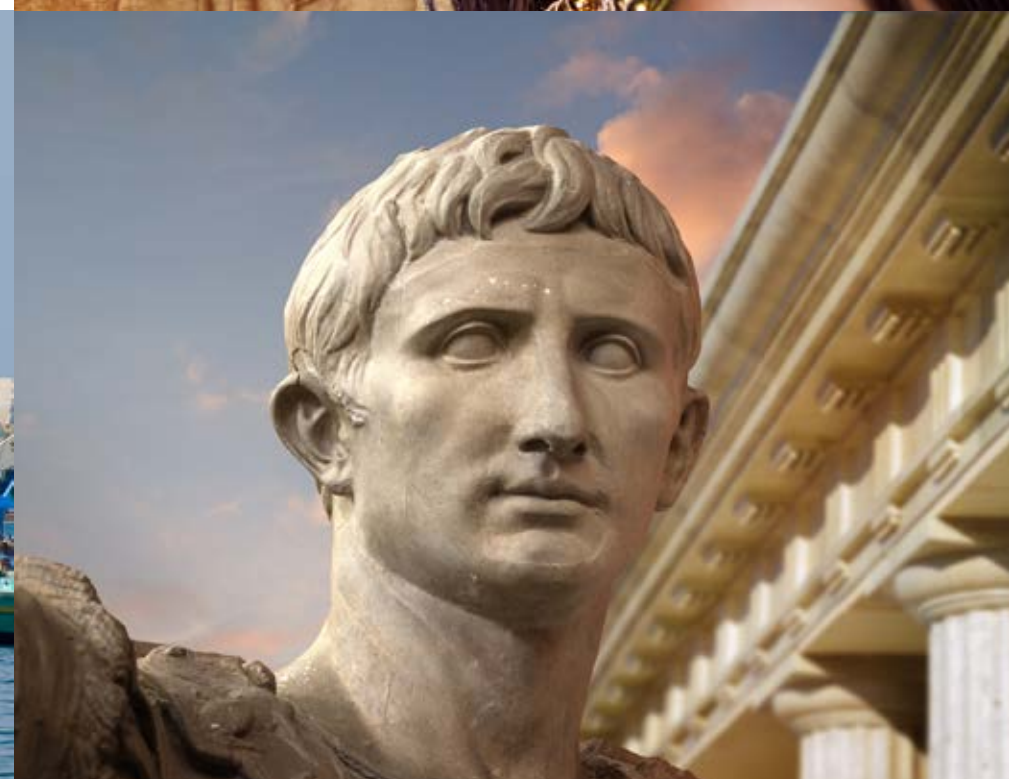
Kleopátra, egy ajándéknak szánt szőnyegbe csavarva jutott a látogatását visszautasító Caesar színe elé.

≡ MI LETT A HÍRES PALOTA SORSA?

Az ókori feljegyzésekből ismert, hogy a Ptolemaioszok királyi rezidenciája a város déli kikötője, a Brukheion szélén állt. Kleopátra palotájának az oly sok, regénybe illő történelmi eseményt látott falai pedig a kikötő közelében fekvő szigeten magasodtak a tenger fölé. Alexandriát elkerülték a pusztító háborúk, a város nagy múltú épületei, köztük a Pharosz és a királyi paloták túléltek a Római Birodalom bukását is. Alexandriát a Kr. u. 5. illetve háromszáz évvel később, a 8. században nagy erejű földrengések rázták meg. A történelem viharait átvészelt épületek közül a Pharosz a tengerbe omlott, Kleopátra palotája pedig a víztükör alá merült. Nem jutott sokkal jobb sorsra az alexandriai nagykönyvtár sem, amely már Caesar első, Kr. e. 47-ben végrehajtott alexandriai partraszállása alkalmával súlyos károkat szenvedett el, és – azt követően, hogy a Kr. u. 4. század legvégén, I. Theodosius császár a kereszténység jegyében bezáratta –, végleges enyészetnek indult. Ahogy teltek-múltak az évszázadok, lassan a feledés homályába merült Egyiptom egyik leghíresebb uralkodója, Kleopátra palotájának a sorsa. Noha az alexandriai kikötő környékén már korábban is előfordult, hogy egy-egy ókori szobortörödékek akadt a halászok hálójába, egészen a legutóbbi évekig nem is sejtettük, milyen mesés kincseket rejt itt a mélység.

> Az alexandriai régi kikötő bástyái. A kikötő végében, a tenger alatt találták meg Kleopátra palotájának romjait.

>>> Kleopátra királynő korabeli domborműve az egyiptomi Edfu templomából. Jobboldali belső kép: Kleopátra portréja, ahogyan az utókor elképzeli. Valójában nem volt túl szép nő, az eszével és a nőiességével hódított.

≡ TÖRTÉNELMI IDŐUTAZÁS A FÖLDKÖZI-TENGER MÉLYÉN

Alexandriában húsz évvel ezelőtt, 1994-ben kezdtek meg a víz alá süllyedt régészeti emlékek szisztematikus felkutatását, egyre több döbbenetes eredménnyel. Tudni kell, hogy Alexandria partjainál a Földközi-tenger egészen más arcát mutatja, mint például Szardínián, Máltán, vagy akár az Adrián. A lapos és sekély, lazaüledékes aljzatú partvidéken részben az áramlások, részben pedig a Nílus még itt is tapasztalható hordalékbehordása miatt, rendkívül alacsony a víz alatti látótávolság. Az ókori romok feltételezett helyén, az alexandriai kikötő közelében pedig még az itteni átlagnál is jóval gyengébb a láthatóság. A bűvárok a viszonylag kis mélység ellenére, tehát nem mindennapi nehézségekkel szembesültek az ókori Alexandria tengerbe süllyedt emlékeinek a felkutatása során. Már az első merülések nem várt felfedezést hoztak. A Franck Goddio francia archeológus vezette nemzetközi kutatócsoport 25 szfinx szobrot és számos épületmaradványt azonosított az alexandriai kikötő zavaros vízében. Páratlan régészeti lelőhelyről beszélhetünk – nyilatkozta Goddio a napjainkban is tartó feltárásról. Az elmúlt másfél évtizedben szenzációsabb leletek bukkantak elő a vastag tengeri üledék alól,

amelyek közül kétség kívül Kleopátra palotájának 2010 áprilisában történt felfedezése váltotta ki a legnagyobb visszhangot. A kitaró víz alatti feltárások nyomán egyre pontosabban körvonalazódik, hogy milyen is lehetett Egyiptom utolsó királynőjének az egykori lakhelye. Megdöbbentő, hogy a feltárások ismeretében mennyire pontosnak bizonyultak az ókori szerzők leírásai – vélekedik Franck Goddio. A kutatómunkát felügyelő egyiptomi Legfelsőbb Régészeti Tanács archeológusa, Asraf Abdel-Rauf szerint az egykori királyi negyed olyan képet nyújt, mintha egyszerűen becsúszott volna a tengerbe. A Kr.u. V. században kipattant rendkívüli erejű földrengés, és az azt követő cunami tüntette el a több szigetre épült királyi negyed palotáit, templomait és őrszeit. Az, hogy a palotakomplexum még az ókorban a víz alá került megakadályozta a kalózkodást, a leletek fosztogatását – nyilatkozta Abdel-Rauf. Az üledék alól a pontos kormeghatározást lehetővé tevő pénzleleteken kívül szobrok, használati tárgyak tömege, és jó megtartású épületmaradványok kerültek elő, közöttük számos olyan nagyméretű kváderkő, amelyet a Pharosz maradványaiént azonosítottak.

Kisebbszenczációnak számított, amikor egy nemrég megtalált óriási, faragott gránitfejről kiderült, hogy az Caesarión, Kleopátra és Julius Caesar közös gyermekének az emlékművéről származik. A legutóbbi kutatások szerint, a Kleopátra palotájának közelében feltárt templomrom együttes az az Ízisz-szentély lehet, ahová a királynőt eltemették.

Kleopátra palotájának romjait alig négy évvel ezelőtt fedezték fel, az alexandriai kikötő közelében.

Történelmi forrásokból tudjuk, hogy e templomban Kleopátra legnagyobb ellenfele, Octavianus, - aki Kr. e. 27-ben Augustus néven a római császárság megalapítójaként vált ismertté – is lerőttá kegyeletét az általa legyőzött, de nagyra becsült királynő szarkofágjánál. Az alexandriai önkormányzat az egyiptomi kormány támogatásával e páratlan műemlék együttesből a világon egyedülálló, és bárki által felkereshető víz alatti múzeum kialakítását tervezi, 150 millió dolláros beruházással.

≡ VÍZ ALATTI SÉTA KLEOPÁTRA PALOTÁJÁBAN

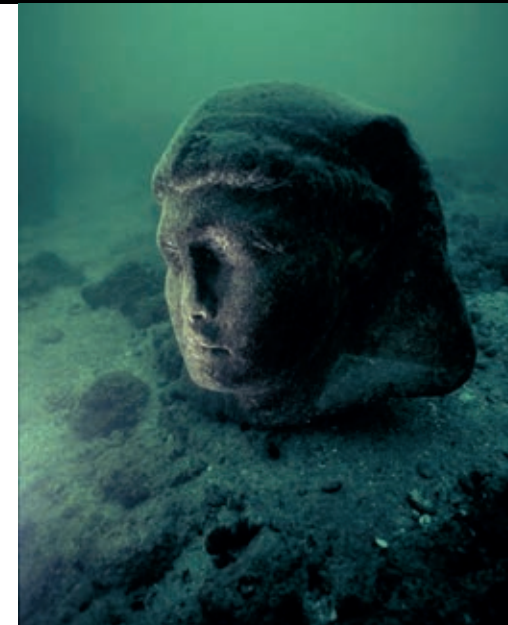
Azoknak azonban, akik egyedi kalandra vágyanak, és legalább alapszintű búvárvizsgával rendelkeznek, nem kell megvárniuk a még csak tervekben létező víz alatti múzeum megépítését sem. Az Alexandria Dive búvárközpont vezetője, dr. Ashraf Sabri szerint, noha a külföldi búvárturisták jelentős része még mindig a Vörös-tenger egyiptomi partvidékét favorizálja, a világhírességnek számító alexandriai ókori rommező megmerülése abszolút unikális élményt jelent. Dr. Sabri, aki szintén részt vesz a feltárásokban elmondta, hogy a Keleti-kikötő végében fekvő Kleopátra-palota a kis mélység miatt kevésbé tapasztalt búvárok által is meglátogatható. Mivel a terület szigorúan védett, a búvárok csak az erre feljogosított víz alatti „idegenvezető” kíséretében szállhatnak alá a palota lenyűgöző romjaihoz. Öt méter mélyen a zöldes vízből előbukkanó hatalmas fekvő szfinx, vagy a Kleopátra által emelt Antonius emlékmű, illetve a palota falmaradványai között úszkálva hirtelen megérint a történelem atmoszférája. Szinte látni vélem Caesar markáns arcélét, a bikanyakú Antonius, és Ízisz legfőbb papnőjét, a férfiszíveket oly könnyen rabul ejtő, ébrenhajjú királynő szépségesen finom portróját. Észre sem veszem, hogy e gondolatoktól hirtelen lúdbőrössé váltam... 🌿

⏪

A Pharosz, az ókori világ hét csodáinak egyikeként nyilvántartott világítótorony rekonstrukciója, egy, Kleopátra palotájából származó szfinxel.

⏩

Kleopátra palotájának tróntermet ábrázoló rekonstrukció

Kétféle Noé-kép. A 19. század közepéről származó mozaik hagyományos módon ábrázolja Noét. Ezzel szemben a Russel Crowe által megformált, és számos országban heves kritikát kapott Noé portréja némileg eltér a bibliai pátriárkát megszemélyesítő elképzelésektől.

Felhők feletti kikötő

Legendák özönvize; avagy mit rejt az Ararát-hegy oldala?

Noé bárkája és az özönvíz az ószövetségi Biblia egyik legismertebb története. A legenda szerint a Törökország nyugati határvidékén magasba szökő, örök hóval borított Ararát csúcsán megfeneklett bárkának, mint az emberiség menőcsónakjának köszönhető a fennmaradásunk. A mesés történet sokakat megihletett, mint legutóbb az Európában zajos sikert, a világ más szegletein pedig dühödtt reakciókat is kiváltó Noé című film. Mindeközben elsikkadt egy négy évvel ezelőtti kutatóexpedíció bejelentése, amely szerint bárkaszerű hatalmas faépítmény maradványaira bukkantak az Ararát-on...

Írta: Dr. Elter Tamás

≡ AMIKOR ISTEN MEGHARAGUDOTT

Mózes első könyve, a Genézis 6. illetve 9. része szerint Isten tudatta Noéval, hogy ő és fiai, Sém, Hám és Jáfet építsenek egy bárkát, amelyen ők, valamint feleségeik, továbbá a Föld összes állatából egy-egy pár elmenekülhet az emberiséget hatalmas özönvízszzerű esővel elpusztító isteni harag elől. A bibliai történet folytatása szerint, azt követően, hogy a bárka elkészült, és arra Noé családtagjaival, valamint a Teremtő által megparancsolt valamennyi állatfaj egy-egy párjával felszállt, hét nap múltán Isten hatalmas, mindent elpusztító esőt küldött a Földre. 365 nap szakadatlan esőzés után bezárultak az ég csatornái, és a bárka megfeneklett az Ararát csúcsán. Noha a keresztény kultúrkör a sajátjának tudja a bibliai özönvíz történetét, valójában a sumér mondavilágban, valamint néhány tengerparti nép hagyományában is szerepel a világot elpusztító áradat emlékezete.

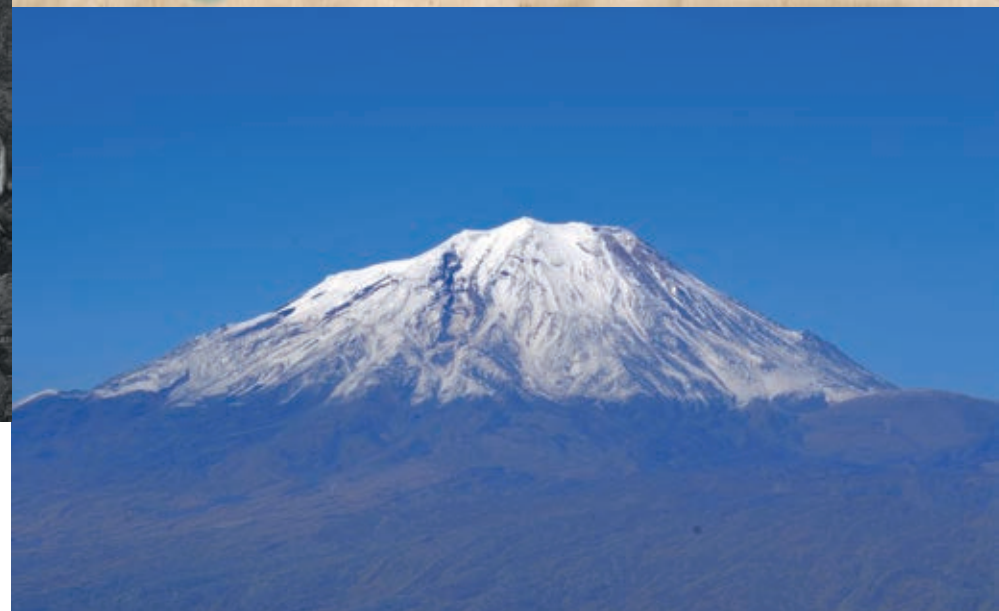
Sokáig kész tényként kezelték a bibliai történetet. Amikor a 16. században először kerestek magyarázatot a tengertől távoli hegyvidékek közeteibe zárt csiga- és kagylómaradványok eredetére, a Genézis kész választ adott erre a kérdésre; a fossziliák minden bizonnyal a bibliai özönvíz emlékei, és bizonyítékai is egyben. Az európai kultúrkör emlékezetében így a régi emberiséget elpusztító és Isten haragja által gerjesztett özönvíz, mint megtörtént valóság élt tovább egészen a 19. századig.

≡ VALÓDI ÖZÖNVÍZ

A modern természettudományok a szép mesék tárházába száműzték Noé bárkáját, és az özönvíz legendáját. A 19. század elejétől Cuvier, Lamarck, majd Darwin és mások munkássága nyomán bizonyossággá vált, hogy a kőzetekbe zárt élőlények maradványai sokkal idősebbek, mint maga az emberiség. Az 1960-as évektől bevetté és bizonyítottá vált lemeztectonikai elmélet

pedig pontos magyarázatot adott arra a jelenségre, hogy mit kereshetnek az óceánoktól távoli, sok ezer méteres hegyóriások csúcsain az egykor volt tengeri állatok maradványai. A legendák és mondák azonban makacs dolgok. Az özönvíz története elsősorban a héber, a sumér és a kisázsiai népek mondavilágában volt jelen markánsan, és közismert tény, hogy a mégoly meszeszerűnek tűnő legendák háttérben is időnként kitapinthatók a valóságnak a fantázia színes papírjába csomagolt magvai. A történelem előtti idők hajnalán, amikor a jégkorszak utolsó nagy eljegesedési periódusa, a geológusok által hűvös tárgyilagossággal csak Würm-glaciális-ként emlegetett időszak véget ért, az addig Európa szívéig lenyúló, és mintegy 4 kilométer vastag arktikus jégsapka hirtelen olvadásnak indult. A földtani időskálán csak a másodperc töredékének tekinthető egy-kétezer év alatt, az elolvadó jégtömeg miatt átlagosan 117 méterrel emelkedett meg a világóceán szintje.

A mai Fekete-tenger vidéke ezekben az időkben egy sekély, felsős mocsarakkal borított, és a modern tengeri archeológiai kutatások eredményei alapján, kisebb embercsoportok által lakott mélyalföld volt. A gyorsan emelkedő tengerszint megtöltötte a Földközi-tenger medencéjét, amely vérszólóan magasodott az alacsonyabban fekvő mocsaras pontuszi síkság fölé. Ekkor, nagyjából 6000 évvel az időszámításunk előtt elérkezett a tragédia pillanata. A Boszporusz szoros végén lévő küszöb nem bírva az egyre jobban feldagadó víz nyomását átszakadt, és a Földközi-tenger vize mindent elsöpörő menydörgő áradatként zúdult rá a pontuszi mélyföldre. Kiszámították, hogy a Fekete-tenger medencéjének teljes feltöltődéséig naponta 40 köbkilométer víz bukkott át a mai Niagaránál negyvenszer nagyobb vízesésen, amelynek dübörgő hangját 50 kilométeres távolságból is hallani lehetett. Számos újkőkori település eshetett áldozatul ennek a valódi özönvíznek, amelynek szörnyű emléke talán legendává szelídülve élt tovább a későbbi korok emlékezetében...

≡ MÉGIS, MI REJTŐZHET AZ ARARÁT OLDALÁN?

Törökország nyugati végén, az örmény határ közelében markáns, hófódté hegykúp emelkedik a vadregényes táj fölé. Az egykori vulkán, és Törökország legmagasabb hegye, az 5165 méter magas Ararát lebilincselő története is megérne – stílszerűen – egy

misét, azonban most egy másik kérdőjelekkel zsúfolt történet nyomába eredünk. 2010 áprilisában szenzációs hírt röptetett világgá az AFP. A bejelentés szerint, az Ararátot dolgozó török-kínai archeológusokból álló kutatócsoport a hegy nyugati oldalán, 4000 méteres magasságban, egy ismeretlen eredetű faszervezet maradványait tárta fel. A famaradványokon

elvégezett C14 szénizotópos kormeghatározás szerint a megtalált szerkezet 4800 éves. Az őszövségi idősík alapján, az özönvíz – mai időszámításunkat alapul véve – Kr. e. 2370-ben, majd 4400 évvel ezelőtt kezdődött, ami igen érdekes, közelítő egyezést mutat a rejtélyes faszervezet korával. Mózes első könyvének az özönvízre vonatkozó fejezetei egyébként részletes leírást adnak a bárka méreteiről, sőt még az anyagáról is. A bibliai leírásban Noé bárkája 300 sing (137,1 méter) hosszú, 50 sing (22,8 méter) széles, és 30 sing (13,7 méter) magas, gófer fából épített alkotmány volt.

Mai hasonlattal élve, a legendák bárkája egy nagyobb, modern kereskedelmi tengerjáró hajó méreteinek felelt meg. Az Ararátot feltárt famaradványok kétségkívül emberi kéz által megmunkált darabok, de hogy mi lehetett az eredeti funkciójuk, arról igencsak megoszlanak a vélemények. Joang Wing-csong hongkongi dokumentumfilm rendező, aki a kutatócsoport tagjaként részt vett az expedícióban, kizárja, hogy a famaradványok emberi település nyomai lennének. Érvéle szerint, majd 5000 évvel ezelőtt ekkora magasságban még nem laktak emberek. A feltárt építmény rekeszes szerkezetű, amiből Joang szerint arra lehet következtetni, hogy egykor tárolásra használhatták azt. (Az őszövségi könyv bárkáról adott leírásában is a rekeszes szerkezet szerepel.) A kutatócsoport a további részletes feltárások, és - a leletek általuk vélt rendkívüli jelentősége miatt - a területen fellelt maradványok védetté nyilvánítását kezdeményezték. Bármilyen érdekes is ez a felfedezés, és még megválaszolásra váró kérdések az ararati famaradványok valódi eredete, a bibliai özönvíz szó szerinti értelmezését minden természettudományos, földtani, őslénytani és biogeográfiai bizonyíték cáfolja. Hogy mindezek ellenére mit rejt az Ararát lankája, egyelőre megfejtendő talány... 🌿

Az Ararát nyugati oldalán a török-kínai kutatócsoport egy 4800 évesre datált rekeszes faszervezet maradványait tárta fel.

^ A bibliai leírás szerint összeállított számítógépes rekonstrukció a híres bárkáról.

< A Törökország területén, az örmény határ közelében álló kihunyt tűzhányó, az Ararát-hegy oldalán felelt meg a bibliai hagyomány szerint, Noé bárkája.

Mediterrán adrenalinbomba

Vitorlásversenyek a Földközi-tengeren

Készítette: Lázár Ádám

A két legnagyobb balatoni vitorlásverseny a Fehér és a Kék Szalag között találkozunk. Arcát feketére barnította a Nap, egész nap versenyzett. A Fehér Szalagot néhány órával a találkozónk előtt nyerte meg, az egy héttel később kezdődő Kék Szalagra ő a legesélyesebb. A mediterrán térség legnagyobb vitorlás versenyeiről, sikereiről beszélgetünk a leghíresebb magyar versenyvitorlás, a Wild Joe skipperével, Józsa Mártonnal.

A hozzáértők szerint a vitorlás nem csak szenvedély, hanem sajátos életmód is egyben. A végtelen horizont, a tengeri szél, nem egyszer az elemek tomboló haragja és a szabadság semmihez sem hasonlítható érzése teszi egyedülálló kalanddó. Stílszerűen kérdezem meg, Te mikor bontottál először vitorlát?

– 12 éves voltam, amikor szüleimmel Jugoszláviában nyaraltunk és találtam egy kidobott, parton hagyott merev aljú gumicsónakot. Sikertől meggyőzőn édesapámat, hogy vigyük haza az enyhén szőlva is romos állapotban lévő vízijárművet. Volt rajta vagy 50 lyuk, amit otthon megragasztgattam, majd alumínium csőből árbocot, kormányt és lehajtható svertet szereltünk rá. Mezőgazdasági fóliából varrtam saját kezűleg vitorlákat hozzá. Ez volt az első hajóm. A következőt, egy kis négy méteres katamaránt szobrászmuvész édesapám segítségével már egy hajós könyvből kímásolt tervek alapján készítettük 14 éves koromban. Valahogy így kezdődött a vitorlás karrierem. Ez inkább hobbinak indult, sajnos a gyermekkori versenyvitorlás kimaradt az életemből. Egy-két év után érdeklődésem a szörfözés felé irányult, amit hosszú ideig fanatikusan csináltam és még

a mai napig is úzom, én már több mint húsz éve. Felnőtt fejjel, 35 éves koromban kezdtem el újra vitorlázni egy Nautic 330-as túra-versenyhajóval. Igazából ekkor ragadt magával a versenyvitorlás élménye, mely az évek során szenvedélyé alakult és a mai napig is tart.

Hajód, a híres Wild Joe igazi óceáni „kalandor”, ha jól tudom, egyenesen Ausztráliából került a Földközi-tengerre. A versenyparipákhoz hasonlóan kiváló, de nagy körütekintést igénylő vitorlás, amely csak avatott kezekben szelídül meg. Bemutatnád olvasóinknak ezt a fantasztikus hajót?

– Ez egy hatvanlábos versenyhajó, amelyet 2002-ben Bob Oatley, ausztrál bormágnás megrendelésére építettek, és Wild Oats IX. néven versenyzett. 2005-ben Oatley eladta, új tulajdonosa ekkor keresztelte át Wild Joe-ra. Annak idején, a hajó billenthető tókesúlyának köszönhetően kategóriájában meghaladta a korát. Szinte minden versenyt megnyertek vele, ami természetesen a profi legénységnek is volt köszönhető. Az ausztrál profi vitorlázók közül majdnem mindenki megfordult korábban a Wild Joe fedélzetén, és

akkal beszélünk, mindenkinek nagyon jó élményei fűződtek a hajóhoz. Hozzánk 2010-ben került a Wild Joe, akkor hoztuk át Ausztráliából a Földközi-tengerre. Természetesen az volt az első lecke, hogy meg kellett tanulnunk vitorlázni a hajóval. A csapat számára ez igen komoly kihívást jelentett, hiszen magyar vitorlázók azelőtt nem nagyon találkoztak ekkora méretű és ilyen technikai felszereltségű tengeri versenyhajóval. Amikor átvettük a hajót, lehetőségünk nyílt az ausztrál csapattal együtt edzeni néhány napot Sydneyben, ahol elsajátítottuk a fontosabb tudnivalókat. Sikertől ellesnünk a fontosabb technikai fogásokat és a manőverekről, csapatmozgásokról készített videofelvételek alapján később már önállóan is el tudtuk indulni. Ezen kívül lehetőségeinkhez mérten mindig próbáltunk egy-két külföldi profi meghívni a csapatba, akiktől tanulni tudtunk. Így fejlődött lassan a legénység tudása edzésről edzésre, versenyről versenyre. Ez az ötödik szezónunk a hajóval. Most már úgy gondolom, hogy bármilyen körülmények között biztonsággal tudjuk kezelni, és eredményeket is tudunk produkálni ebben a világhírű profikkal erősen megtűzdelte mezőnyben.

<
A Wild Joe, magyar legénységgel a fedélzetén, először a 2010-es Giraglia Rolex Cup-on ért el nemzetközileg is jelentős sikert, 2013-ban pedig ugyanezen a versenyen egy kivételével megverte az összes Mini Maxi ellenfelét.

A versenyvitorlás igazi adrenalinbomba. A sok eddigi hajóskalandból melyik volt a legizgalmasabb vitorlás élményed?

– Talán az egyik legmeghatározóbb élményünk egy heves vihar volt, amely a Middle Sea Race-re menet Szicília és Málta között kapott el bennünket. A szél 60 csomóig erősödött és a hullámok néhány óra alatt elérték az 5-6 méteres magasságot. Itt valóban szembesültünk azzal, hogy micsoda ereje van a természetnek, a tengernek. Fantasztikus élmény volt a 2012-es Giraglia verseny is, ahol a Hyeres és a Giraglia szikla közötti 140 mérföldes (mintegy 250 km) szakaszt alig több mint hét óra alatt sikerült megtennünk, közel 20 csomós átlagsebességet produkálva. Versenykörülmények között itt értük el a legnagyobb sebességet a hajóval, ami 28 csomó (hozzávetőleg 52 km/óra) volt, 30-35 csomós szélben.

Az olvasók egy része minden bizonnyal kevésbé járatos a tengerész szakzsargonban. Ezért had kérdezzem meg, nem csak csomóban kifejezve, milyen sebességre képes ez a hajó?

– A sebességi rekordot egy viharos versenyhelyszínre történő hajószállítás alkalmával sikerült beállítanunk éjszaka, egy szál dacron orrvitorlával, egy 40 csomós pöffben, 3-4 méteres hullámmzásban. Ez 29 csomó volt, ami óránként mintegy 53-54 kilométer/órás sebességet jelent, de az ausztrálok - állításuk szerint - 32 csomós sebességet, azaz valamivel több, mint 59 kilométer/órát is elértek a hajóval.

Aránylag sokat hallani az óceáni, földkerülő versenyekről, pedig a világ egyik legszebb, és unikális kihívásokkal rendelkező vitorlásterepe a Földközi-tenger. Melyek a leghíresebb mediterrán térségbeli vitorlás versenyek?

– A mediterrán szezon áprilisban kezdődik a Palma Vela versennyel (Palma de Mallorca), ezt követi májusban a Rolex Volcano Race (Capri), majd nem sokkal utána júniusban a Giraglia Rolex Cup (St Tropez). Augusztusban is van egy verseny a Palman, a Copa Del Rey, de ezen még ed-

dig nem vettünk részt. Szeptember elején rendezik a Maxi Yacht Rolex Cup-ot (Sardinia, Porto Cervo), amely a maxi jachtok világ bajnoksága, majd október második felében indul a Rolex Middle Sea Race Málta szigetéről. Minden évben október elején indul Triesztben a Barcolana nevű futam, amely arról híres, hogy ez a legnépesebb verseny a Földközi-tengeren, az állandónak tekinthető 1500-2000 hajós mezőnnyel.

Ez a lista is azt jelzi, hogy a versenyek a Földközi-tenger térségének legszebb részeit érintik. Van-e arra lehetőség, hogy a futam alatt valamit a környezet szépségéből is észrevegyetek?

– Valóban ezek a versenyek a Mediterráneum legszebb helyszínein kerülnek megrendezésre és a versenyek útvonalát is úgy állítják össze, hogy minél szebb, látványosabb pontokat érintsenek. Ha nappal érünk az adott helyre, akkor verseny közben természetesen gyönyörködhetünk ezekben a természeti csodákban, de megemlíthetném például a működő Stromboli vulkánt, amely két versenynek is pályajele és 15 percnként ismétlődő kitérési éjszaka még sokkal látványosabbak, mint nappal.

A verseny vitorlázás kemény dolog; egy-egy hosszabb futamon a Wild Joe legénysége akár 40-50-szer cseréli a 30-60 kilogrammos vitorlákat.

Melyek voltak azok az eddigi legnagyobb sikereid, amelyeket a Wild Joe kapitányaként értél el?

– A Wild Joe, magyar legénységgel a Giraglia Rolex Cup-on érte el az első sikerét, 2010-ben, ahol 160 hajó közül a 6. helyezést értük el összetett IRC-ben, de megemlíthetném az ugyanabban az évben a máltai versenyen elért abszolút 5. helyezést is. Triesztben a Barcolana-n 2011-ben és 2012-ben is kategóriagyőztesek lettünk, illetve az utóbbin abszolút harmadikként értünk célba. Horvátországban szinte az összes versenyt megnyertük, amín elindultuk: az Adriatic Race-t, a Jabuka-t, illetve a tavaly először megrendezett Thousand Island Race-t, egyedül a Split Mrduja versenyen lettünk másodikkak. Mégis talán arra vagyok legbüszkébb, hogy 2013-ban a Giraglia-n egy kivételével megvertük az összes Mini Maxi ellenfelünket, illetve ugyanebben az évben a máltai Rolex Middle Sea Race-en kategóriánkban a második helyen végeztünk.

A távolságtól és így az időtartamtól függetlenül miben különbözik egy mediterrán vitorlásverseny a balatoniaktól?

– A fő különbség a szél, a hullámok, a navigáció, illetve az, hogy a tengeren jóval hosszabb távú versenyeken veszünk részt. Például a máltai verseny hossza hét-nyolcszorosa a balatoni Kékszalagnak. Az ilyen versenyeken váltásokban kell vitorlázni, hogy a hajó éjjel-nappal folyamatosan maximális sebességgel tudjon haladni. Mi általában három órás, hármas váltásban dolgozunk, ami azt jelenti, hogy egy váltás - négy fő - viszi a hajót, a következő váltás úgynevezett standby-ban van, ők pihennek, lehetőleg a hajó szélén ülve, a manővereknél pedig beszállnak, míg a harmadik váltás alszik. Természetesen jelentős különbség van a hajó méreteiben is, hiszen a Balatonon nem lehetne ekkora hajóval közlekedni a merülése miatt. A nagyobb hajóméret jóval nagyobb vitorlafelületeket jelent és ezzel együtt sokkal nagyobb zabolázatlan erőket, amit meg kell tanulni biztonsággal kezelni. A navigátor állandóan figyeli az időjárást, az előrejelzéseket csak úgy, mint az útvonal optimalizáló programokat, a menetadatokat. Versenyben közel húszféle vitorlát használunk és ezek közül mindig az adott szélérőnek és iránynak legmegfelelőbbet kell kiválasztanunk.

A vitorlázás igazi csapatmunka, ahol a személyzet minden egyes tagjának megvan a testreszabott feladata. Ha valamire, úgy a versenyvitorlázásra különösen igaz lehet a mindenki egyért, egy mindenkiért elv. Milyen elvárásaid vannak a személyzet tagjaival szemben?

– Jelenleg 13 fővel versenyzünk. Korábban többen, 16-an voltunk a hajón, de aztán a logisztika, illetve a nagyobb létszámmal járó járulékos súlytöbblet miatt csökkentettük a létszámot. A hajón, főleg versenykörülmények között mindenkinél

a tőle lelhető maximális odaadással kell részt vennie a munkában, ami elengedhetetlen az eredményesség szempontjából. Ehhez természetesen kell egy jó fizikai állapot, illetve teherbíró képesség.

Egy hosszabb versenyen akár 40-50-szer is cserélünk vitorlákat, melyek súlya 30 és 60 kg között változik. Menetben, legyen szó versenyről, edzésről, vagy hajószállításról, az alkohol vagy egyéb bódító szerek használata egyáltalán nem megengedett. Lényeges elvárás a vitorlázó tudás és tapasztalat, amit folyamatosan és tudatosan fejlesztünk egyrészt a saját hibáinkból tanulva, másrészt nagyobb tudású, tapasztalt profi vitorlázók meghívásával.

Ezek a versenyhajók csodálatos luxus jachtok is, amelyeken a személyzet szintén luxus körülmények között utazik?

– A mi hajónkra ez nem mondható el. A Wild Joe ízig-vérig versenyhajó, amelynél a legfőbb szempont a súly minimalizálása, ezért a felszerelés abszolút fapados. Például az ágyak alumínium csövekből kialakított keretek, amelyben háló van kifeszítve, kis

csigasorral felszerelve, mellyel az ágyat vízszintesre lehessen állítani, amikor dől a hajó. WC ugyan van a hajón, de verseny közben biztonsági okokból le van zárva, így a hajó oldaláról kell az ezzel kapcsolatos dolgokat végezni. Egy több napos versenyre a hegymászók számára készített száraz ételeket viszünk, amelyhez csak forró vizet kell önteni, és néhány percen belül már fogyaszthatóak is.

A beszélgetés idején zajlik a Labdarúgó Világbajnokság. Szembetűnő, hogy mennyire durvává vált ez a sport. Észrevehető-e ilyen változás a vitorlázásban is, hogy nem tartják be az írott vagy íratlan szabályait ennek a sportnak?

– Ezekon a versenyeken a hajók nagyrészt profi legénység dolgozik, a skipperek, taktikusok között pedig többszörös Americas Cup, vagy Volvo Ocean Race nyerteseket találhatunk. Előfordul, de szerencsére csak nagyon ritkán, hogy valaki nem ad meg egy útjogot. Természetesen vannak olyan versenyek is, például a Giraglia, vagy a Barcolana, ahol több száz, vagy akár ezer hajó indul egyszerre, és az indulók között rengeteg az amatőr csapat, ezért itt fokozottan kell figyelniük.

A vitorlázás számodra sport, életforma, vagy mindkettő?

– Azt hiszem az a legjobb megfogalmazás, hogy mindkettő. A tengeri versenyvitorlázás feltétlenül kemény sport, de közben csodálatos helyekre jutunk el, fantasztikus természeti csodákban gyönyörködhetünk, és különleges élményekkel gazdagodunk. Természetesen életformának is tekinthetjük. Annak ellenére, hogy nekem nem ez a fő foglalkozásom, évi 40-50 napot töltök tengeren, és a vitorlázást tartom a leghatékonyabb kapcsolódásnak, amely nélkül nehéz lenne elképzelni az életem. 🌿

Józsa Márton

vállalkozó, a Wild Joe tulajdonosa és kormányosa

FONTOSABB EREDMÉNYEI A MEDITERRÁN TÉRSÉGI VITORLÁS VERSENYEKEN:

2014 **CAPRI – ROLEX VOLCANO RACE**
3. helyezés Mini Maxi kategóriában

2013 **CAPRI – ROLEX VOLCANO RACE**
3. helyezés, IRC

ST. TROPEZ – GIRAGLIA ROLEX CUP
2. helyezés Mini Maxi kategóriában

THOUSAND ISLANDS RACE
1. helyezés, IRC, ORC

MALTA – ROLEX MIDDLE SEA RACE
2. helyezés, IRC

2012 **TRIESTE - BARCOLANA**
3. abszolútban, 1. Mini Maxi kategóriában

2011 **VIS – ADRIATIC RACE**
1. helyezés IRC-ben

TRIESTE – BARCOLANA
1. Mini Maxi kategóriában

MALTA – ROLEX MIDDLE SEA RACE
IRC csoportban 5. helyezés

VODICE – JABUKA REGATTA (CROATIA)
1. abszolútban, IRC-ben és ORC-ben

2010 **MALTA – ROLEX MIDDLE SEA RACE**
Abszolút 5. helyezés, IRC csoport 4. helyezés

ST. TROPEZ – GIRAGLIA ROLEX CUP
IRC összetett 6. helyezés, szuperkombináció 1. helyezés

Hotel Hermitage Monte Carlo Monaco

Egy decens hotel arisztokrata a boldog békeévekből

Írta: Tarján Eszter

A 19-20. század fordulóján uralkodó Belle Époque korszakát idéző monacói Hotel Hermitage egyike a világ legelegánsabb és legkifinomultabb szállodáinak. Magával ragadó stílusának köszönhetően Grace Kelly lábnyomait követve időutazást tehetünk a boldog békeidők luxusába.

≡ FÉNYŰZŐ TÖRPEÁLLAM A KÁROLY-HEGY ÁRNYÉKÁBAN

A Vatikán után Monaco a világ második legkisebb, ugyanakkor legsűrűbben lakott országa, amely Franciaország és a Földközi-tenger közé ékelődik a francia Riviérán. Rendkívül sokan szeretnék itt lakni, vagy ide látogatni, ennek oka minden bizonnyal a gyönyörű környezet, a kellemes klíma, és a tény, hogy monacói állampolgárként nem kell jövedelemadót fizetnünk. Emellett Monaco az örök tavasz országa is: a napsütéses órák száma évente 2750! A fényűzés és a csillogás az egész országot áthatja: vadonatúj luxusautók cikáznak a veszélyes kanyarokkal teli utakon, patinás épületek penthouse méretű teraszain kortyolgatják a vendégek a villásreggeli mellé a pezsgőt, éjszaka pedig a kaszinókból elegáns szmokingban kilépő urak zsebében hallani lehet az összekoccanó zsetonok hangját.

A Földközi-tenger sziklás partján magasodó Károly-hegy méltán érdemelte ki nemzetközi rangját a szerencsejátékosok körében; Monte-Carlo azonban mindössze csak egy hegy a Monacói Hercegség területén. Monaco a 12. században került a Grimaldi család birtokába és 1861 óta Franciaországtól független állam. A 19. században a gazdasági csőd fenyegetésére III. Károly megalapította a Kaszinót, amikor Franciaországban még szigorúan tilos volt a szerencsejáték, így az ország gazdasága jelentős bevételhez jutott. A hegyet, ahol a Kaszinó megépült elnevezték az azt alapító uralkodó után Monte-Carlonak, vagyis Károly hegyének. Az igazi fellendülést a század utolsó harmadában sikerült elérni, ezt a kort nevezték Belle Époque-nak: a Kaszinó mai formája és a híres szállodák - a Hotel de Paris és a Hotel Hermitage - is ebből a korból származnak, és a mai napig megőrizték a békeévek fényűző atmoszféráját.

FEJEZETEK EGY HOLLYWOODI TÜNDERMESÉBŐL

Ma is népszerű a hercegi család a monacói állampolgárok körében, a parányi ország azonban akkor vált világhírűvé, amikor III. Rainier herceg 1956. április 18-án feleségül vette a kor leghíresebb hollywoodi színésznőjét, Grace Kellyt, aki az esküvő után feladta karrierjét és elfoglalta helyét monacói hercegnéként a törpeállam udvarában. Három gyermekük született: Stephanie, Caroline és Albert - a jelenlegi uralkodó. A hercegnő, aki szoros barátságban állt Diana hercegnővel, hozzá hasonlóan tragikus autóbalesetben, fiatalon elhunyt. A hollywoodi filmszínésznő és a herceg sírját ma is sokan látogatják a monacói Szent Miklós-katedrálisban. Grace Kelly életéről és uralkodásáról készült életrajzi filmet Nicole Kidman és Tim Roth főszereplésével 2013-ban mutatták be, azonban a hercegi család nem volt megelégedve a hollywoodi szuperprodukcióval. Monaco kedvelt célpontja a hírességeknek, színészeknek, énekeseknek, sportolóknak (teniszezőknek és Forma-1-es autóversenyzőknek elsősorban). Számos rendezőt meghívtak a helyszínre: itt forgatták többek között a Vasember 2-t, és a 17. James Bond filmet is, így az ide látogatók is egy egész kicsit filmsztárnak érezhetik magukat.

> Számos hollywoodi filmszínésznő, köztük Jennifer Lopez is megfordult már a patinás szálloda falai között.

>> A monacói jachtkikötőt a Földközi-tenger legegánsabb marinái között tartják számon.

ÖTCSILLAGOS ÉLMÉNY AZ AZÚRPARTON

A rövid földnyelvet, amelyre a luxus városa épült többféle módon is meg tudjuk közelíteni. Ha repülővel érkezünk, Nizza városában tudunk csak leszállni, majd hajóval, vonattal, busszal, sőt, akár helikopterrel is megközelíthetjük az aranyvárost. A paradicsomi környezet első benyomásra egy szurreális, utópisztikus világot testesít meg, amelynek minden egyes négyzetcentimétere tökéletesen megtervezett. Monte Carlo a világ egyik legbiztonságosabb városa, ahol nem kell attól félnünk, hogy kirabolnak, hiszen itt mindenkinek megvan mindene. Vagy annál is több. Az utcák szokatlanul tiszták, a virággal borított tereket méregdrága üzletek határolják, minden sarkon egy Rolls Royce, vagy egy Bentley áll.

itt mintha még a levegővétel is drágább lenne. Az egész partszakasz maga a kőkemény gazdagság.

Az embert furcsa érzés fogja el, mintha még a levegővétel is drágább lenne, mint máshol a világon. Az egész partszakasz maga a kőkemény gazdagság. Monaco szállodái messze földön híresek a páratlan minőségről és a kiszolgálás magas színvonaláról. A két leghíresebb luxusszálloda a Hotel de Paris és a Hotel Hermitage, amelyek azonos stílusban épültek az 1900-as évek elején.

A Hotel de Paris különlegessége a 3 Michelin-csillaggal díjazott étterem (Le Bar Americain), a Charles Garnier és Winston Churchill nevével fémjelzett gyémánt lakosztály, amelynek kényelmét számos elnök és politikai személyiség élvezte és élvezzi a mai napig is, valamint a 15 méter mélyen fekvő, sziklába vájt borospince. A Hotel de Paris közvetlen szomszédságában található a hasonló árfekvésű arisztokrata Hotel Hermitage.

DISZKRÉT ELEGANCIA ÉS FÖLDÖNTÜLI KÉNYELEM

A hermitage kifejezés a 18. század francia főúri kastélyainak kedvelt kerti lakrészére, vagy lugására utal. Amint bekanyarodunk a főbejárat irányába, egyből megértjük, mire céloz a szálloda neve. Egyenruhás bellboy fogad bennünket, udvarias, gyakorlott, elegáns mozdulatokkal segít ki a kocsiból, majd megpillantjuk a Gustave Eiffel közreműködésével megépített műremeket. „Monaco úrnője” a Kaszinó épületétől 300 méterre található a belvárosban, hosszan, lustán nyúlik el a kikötő felé, minden ízében előkelő, és ettől a vendégei is különlegesnek érzik magukat. Az igazi luxus érzetét azonban nem csak a külsőségek, reneszánsz díszítés, vagy a lobby vitrinjeiben kiállított Chanel táskák és Bulgari ékszerek adják, hanem az a kellemesen intim és kifinomult diszkrét bánásmód, amelyben a szálloda személyzete részesíti a vendégeket. A hűvös, márványpadlóval borított előtérben és a szobákban is a nyugalmat árasztó, eleganciát és tisztaságot sugárzó világos krémszín dominál. A szobák stílusa a csillogó békeidőkre emlékeztet, de friss és koherens dizájnnal. Sok európai várostól eltérően, ahol az épületek bár gyönyörűek, de elhanyagoltak, a Hotel Hermitage azt az érzést kelti, mintha belépnének egy újonnan épült, reneszánsz stílusú palotába. A folyosókon és a liftben is süppedős padlószőnyeggel és enteriőr illatosítással fokozzák a komfortérzetet. A szobákba belépve szinte csak sejteni lehet a kellemes illatot, ami nem a képzelet játéka, hanem a koncepció része. A Hotel Hermitage minden érzékszervünket egyszerre kényezteti, ezzel teljesen elszakítva a hétköznapi embert a valóságtól.

Azonban mindennek ára van a Hermitage szállodában, nem is kevés. A szobaárak igen magasak, és az alapárban nincs benne az internet, a reggeli és a garázshasználat, ezeket a szolgáltatásokat felár ellenében lehet igénybe venni. Azonban a szálloda vendégeként ingyenes a gyógyfürdő és a panorámás fitness terem használata. A műemlék jellegű épülethez tartozó fürdőt Európában egyedülállóan szépek tartják. A szobákból közvetlenül az alagsoron keresztül lehet megközelíteni a Spa részleget, ahol a modern relaxációs terápiától a tengervizes hidromasszázsig számos szolgáltatást igénybe lehet venni.

^
A lobby falát díszítő korabeli barokk falikárpit, a XVI. Lajos-stílusú fotelek és a hatalmas, neoreneszánsz kandaláberek kiváló ízelítőt nyújtanak a hotelt jellemző decens eleganciára.

>
A süppedős szőnyeggel ellátott, és antik bútorokkal berendezett étteremben vacsora közben úgy érezhetjük magunkat, mintha száz évet repültünk volna vissza az időben.

CSALÁDBARÁT LUXUS ÉS GASZTRO ÉLMÉNYKÖZPONT

A Hotel Hermitage tökéletes kikapcsolódást nyújt az egész családnak. A családi szolgáltatás neve V.I.K. (Very Important Kids), de hogy milyen extra ajándékok és meglepetések tartoznak a csomagba, csak a bejelentkezésnél derül ki. A szoba elfoglalását követően a gyerekek köszöntő pakkot kapnak, amely csokoládés nyálkát, gyümölcslevet és színező készletet tartalmaz, a szobákban pedig egy ajándék Gusztáv nevet viselő plüssmackó várja őket. Külön kérésre bébiételt és gyerekméretű fürdőköpenyt is bekészítenek a szobába. A gyerekek számára színes palettával készül a Hermitage személyzete különféle programokkal, attól függően, hogy az év melyik időszakában tartózkodunk a szállodában. Karácsonykor például meleg teával, játékokkal és ünnepi vacsorával kedveskednek a gyerekeknek, de a Mikulás lövontatta szánján is tehetnek egy kört a Kaszinó körül, éjszaka pedig a gyerekek játszószobájába becsempészik a karácsonyi ajándékokat. Nyáron a vízi játékok és sportok kerülnek előtérbe. A gyerekprogramok mellett a felnőttek igényeit is figyelembe veszi a luxusközpont. A Monaco szívében elhelyezkedő hotel környezetében számos látnivaló, étterem és éjszakai szórakozási lehetőség található. A térség gasztronómiai szempontból kettős jelleget ölt: hol az olasz, hol a francia ízvilág dominál.

Az olasz ételek laktatóak és kiszámíthatóan ízletesek, ha viszont a francia konyha mellett döntünk, jobban tesszük, ha felkészülünk a meglepetésekre, az ismeretlen ízekre és arra, hogy könnyen a szakács öncélú kísérletező kedvének alanyaivá válhatunk, a jóllakottság érzését azonban messze elkerülhetjük. Ha azonban úgy döntünk, hogy a Hotel Hermitage Michelin-csillagos éttermében, a Le Vistamar ételkölteményei közül választunk, mindenképp érdemes kipróbálni az aktuális halspecialitást. Joël Garault séf receptje egyszerűnek tűnik: végy egy friss halat, tény hozzá idényzöldséget és készítsd el a lehető legprecízebb módon. A gyönyörű tálalás és az elegáns, de nem giccses díszítés az ízek tökéletes harmóniájával magát a mennyországot nyújtja a vacsoravendégeknek megfizethető áron. Az elismert séf mottója: a kevesebb több. A fenséges vacsorát követően a Crystalbar lounge kényelmes foteleiben elfogyaszthatunk egy pohár likórt, vagy bort, esetleg pezsgőt, vagy koktélt. A borokat a szálloda bárjába a Hotel de Paris és a Hotel Hermitage mögött lévő sziklába vajt borospincéből hozzadják. A Crystal Teraszon elszívhatunk egy szivart, rágyújthatunk egy cigarettára, de akár egy kehely fagyalittal is megkoronázhatjuk az estét. Másnap, Gustave Eiffel alkotása, a Winter Garden (téli kert) kupolája alatt elfogyasztott villásreggelit követően meginhatunk egy délutáni teát a Le Limon bárban, és kipróbálhatjuk a házi készítésű péksüteményeket, mindezt kellemesen halk zongora előadás keretében.

^ Nicole Kidman más neves filmsztárokhoz hasonlóan, nem számít ritka vendégnek Monacóban.

> A La Hermitage nagy teraszról káprázatos kilátás nyílik a jachtkikötőre, és a Földközi-tenger kék víz-tömegére.

A MONACÓI POMPA EZER ARCA

A Hotel Hermitage kiemelkedő szolgáltatást nyújt a rendezvények szervezésében és lebonyolításában is. A hotelben minden évben számos romantikus esküvőt és üzleti konferenciát rendeznek, amiért kiérdemelte a 2012. év „Legjobb rendezvény-szervező szállodája” arany fokozatú díját, valamint 2010-ben a „Legromantikusabb luxusszálloda” címet. A luxus és csillogás a legtöbb esetben távolságtartást és elidegenedést von maga után. A Hotel Hermitage azonban megmutatja Monaco emberközpontú és barátságos oldalát is. Megtanít fesztelenül élvezni a fényűzést, és segít otthon érezni magunkat egy olyan országban, ahol az élet a legkevésbé sem hasonlít a megszokott mindennapokhoz. 🌴

Vörös szőnyeg francia módra

Az idei cannes-i filmfesztivál
legszebb ruhakölteményei

Írta: Brugós Bernadette

Pálmafák, mesés tengerpart és fényűzés, ezek mind-mind Cannes védjegyei. Meg persze a nemzetközi filmfesztivál, ahol több napon át ünneplik nemcsak a filmalkotásokat, a színészeket, a rendezőket, hanem a szépséget magát, a művészetet és annak szabadságát. Mindezt páratlanul sikkesen és divatosan teszik.

EGY CSEPP TÖRTÉNELEM

A Cannes-i filmfesztivált a második világháború előtt nem sokkal, Jean Zay, az akkori francia oktatásügyi miniszter kezdeményezésére hozták létre, hogy riválist teremtsenek a Velencei Filmfesztiválnak. Miután a háború véget ért, 1946. szeptember 20-án meg is tartották az elsőt, és 1952 óta pedig minden év májusában rendezik meg a gálát. A franciák filmes parádéja eleinte igen szűk körű volt, majd a hatvanas évektől kezdve egyre népszerűbb és egyre nagyszabásúbb lett, miután olyan sztárok tették tiszteletüket Cannes-ban, mint Kirk Douglas, Sophia Loren, Grace Kelly, Cary Grant, Brigitte Bardot, Romy Schneider, Alain Delon, Gina Lollobrigida és sokan mások. Mára a világ egyik legjelentősebb filmfesztiváljává nőtte ki magát.

HAZAI PÁLYÁN

A francia nők híresen elegánsak és mindig, minden körülmények között ragyognak. A francia nő maga a megtestesült sikk, báj és kellenség. És ha már a Cannes-i filmfesztiválnál tartunk, előre vesszük azokat a francia színésznőket, akik elmaradhatatlan vendégei a díjkiosztónak, és akik valamilyen úton-módon mindig felkerülnek a legjobban öltözöttek listájára. Marilion Cottillard, a franciák egyik ünnepezt színésznője le sem tagadhatja származását, hiszen minden vörös szőnyeges megjelenés alkalmával tízből tíz pontot adnak neki a divat szakma nagyjai. Az idei filmfesztiválra Marilion egy Christian Dior ruhát választott, az estélyihez pedig, jó hazafihoz méltó módon egy Christian Louboutin cipőt húzott. Az Oscar-díjas színésznő úgy festett a metálfényű, pliszírozott ruhában akár egy mesebeli hercegnő, a szettjét pedig kivétel nélkül minden divatmagazin online felületén a „very best of” kategóriába sorolták. Laetitia Casta a L'Oréal örökifjú modellje is Christian Diorra szavazott, és ő is vitte a prímet kifogástalan megjelenésével.

A rizspor fehér, uszályos ruhához remekül illett Laetitia negyvenes éveket idéző víz hullámos frizurája, bordó rúzsa és hasonló tónusú körömlakkja. A manöken remekül hangsúlyozta a ruha rafinált alsó részét és csinos bokáját azzal, hogy a világos dresszhez fekete magassarkút passzított. „Ha az a ruha beszélni tudna, elmondaná, hogy a viselője hány férfiszívét hódította meg egyetlen éjszaka alatt, amíg őt hordta.” – írta a francia Vogue online magazinjának egyik szerkesztője. Audrey Tautou nem tartozik a klasszikus, makulátlan szépségek közé, de az ő stílusa is egészen kifinomult és végtelenül eredeti. A színésznő egyik legdramatikusabb szettje nagy sikert aratott az idei fesztiválon, méghozzá a geometriai mintás Prada ruhája, amihez egy tengerészék túsarkút választott. Tautou rövid, tépett, fiús frizuráját nagyszerűen ellensúlyozza a ruha hossza, valódi dámvá változott ebben az öltözetben. Audrey ezért a Prada-s megjelenésért hatalmas tapsot kapott a stíluszakértől és a rajongóitól is.

≡ AMERIKÁBÓL JÖTTEM

A hollywoodi divák valahogy mindig felszabadultabbak, mikor a dél-francia városba érkeznek, és ilyenkor talán nem is követnek el olyan „amerikai” típusú hibákat, már ami külsínt illeti. Vagy végzet asszonyainak öltöznek, vagy belebújnak egy egyszerű, de nagyszerű nadrágkosztümbe, mintha csak nyaralni jönnének a francia Riviérára. Az idei filmfesztiválon a dögös femme fatale stílus volt a nyerő a tengerentúli színésznőknél, Blake Lively például valóságos istennőként pózolt a burgundi vörös Gucci ruhájában. A lány esésű estélyi Blake combja közepéig fel volt sliccelve, így a Pippa Lee négy élete című film sztárjának azt is sikerült megmutatnia, hogy a 2014-es cannes-i filmfesztiválon neki van a legesleghosszabb lába. Lively mélyvörös ruhájának dekolválása is szó szerint remekbe szabott, kiválóan hangsúlyozza a szükséges gömbölyded vállát és dekolválását. Hilary Swank is mesésen szép volt a gyöngyházfényű Atelier Versace ruhájában. Nála talán csak az Avatar sztárja, Zoe Saldana volt éteribb, aki nem egy nagy múltú divatház kollekciójából választott, hanem egy újdonsült, ám annál népszerűbb tervező, Victoria Beckham által megálmodott ruhát viselt. Olajbarna bőréhez pompás választás volt a fehér szín, ettől csak még földöntúlabb lett a külseje.

Cannes-i sztárkavalkád. A filmfesztivál idején is a világhírességek találkozója volt, Monica Bellucci (balra), Blake Lively (középen) és a tehetségét számtalan produkcióban már bizonyított Kate Blanchett (jobb szélén) is egyéniségüknek megfelelő eleganciával mutatták meg magukat.

≡ A CANNES-I FILMFESZTIVÁL VETERÁNJAI

Hatalmas sértés lenne Monica Belluccit vagy Nicole Kidmant idősnek nevezni, de ők és az alább megemlített színésznők, ahhoz a generációhoz tartoznak, akik nem

egyszer, nem kétszer pózoltak már a cannes-i vörös szőnyegen. Éppen ezért pontosan tudják, hogy a több napos filmfesztiválra úgy érdemes bepakolniuk a bőröndjüket, hogy a hét minden egyes sajtótájékoztatójára és filmbemutatójára jusson valami

emlékezetes gönc. Nem meglepő hát, hogy az olyan kaliberű színésznők, mint például az Oscar-díjas Cate Blanchett többször is szerepel a legjobban öltözött listáján, csak épp más és más szettben.

Az ausztrál díva egyik nap még egy egészen különös felül mintás, alul fekete Givenchyben jelent meg, míg a rá következő napon egy káprázatos Valentino-ban. Blanchett mindkét alkalommal telibe talált, a brit Elle magazin mindkét outfitjét olyan jelzőkkel illette, mint csodás, elbűvölő, és mesés. De a rutinos „vén rókák” is tudnak még meglepetéseket okozni, mint mondjuk Julianne Moore, aki egy első pillantásra szokatlan, mégis egyedi ruhában jelent meg Cannesban. A vörös hajú szépség választása egy Louis Vuitton darabra esett, aminek a felső része valódi bőr, a szoknyája pedig selyem. És végül, de nem utolsó sorban említést kell tennünk Michéle Laroque is, aki tűzpiros Inés de la Fressange estélyi ruhájában a húsz éves hollywoodi fruskákat meghazudtoló fiatalossággal pózolt a fotósoknak. Igazán dögös darabot választott magának, szemmel láthatóan vérbeli párizsi nő. 🌴

Az idei filmfesztiválon a dögös "femme fatale" stílus volt a nyerő a tengerentúlról érkezett hírességek között.

Mediterrán színészlegendák

Írta: Brugós Bernadette

A Földközi-tenger melléke egyedülállóan gazdag kulturális múlttal és jelennel büszkélkedhet. Építészet, gasztronómia, zeneművészet és irodalom, - szinte nincs olyan szegmense az egyetemes kultúrának, amelyben a mediterrán szellemiség ne szerepelne dobogós helyen.

E páratlanul gazdag örökség szerves része a filmművészet is.

Sophia Loren

A FÖLDHÖZRAGADT DÍVA

„Minden reggel korán kelek és miután tornázom egy kicsit, elmegyek sétálni egy órára. Gyakran elképzelem, hogy miután befordulok az utcákon, találok valami szépet. Egyszer találtam is egy fél pár kesztyűt, aminek nem sok hasznát vettem, de arra emlékszem, hogy az a nap kifejezetten jól sikerült. Egy a lényeg, hogy mindig higgy a jó dolgokban és gondolkodj pozitívan” – árulta el Sophia Loren a Vanity Fairnek adott interjújában. Sophia már csak tudja, hogy miről beszél, mikor a „gondolkodj pozitívan” kezdetű hitvallást emlegeti, hiszen Pozzuoliból, Olaszország legszegényebb és leghitványabb városkájából jutott el Hollywoodba, ahol a határ a celluloidos csillagos ég. Sophia Scicolone 1934. szeptember 20-án született Rómában, egy leányotthonban. Édesanyja, Romilda színésznői álmokat dédelgetett, de mivel ő nem valósíthatta meg a sajátjait, ezért hátralévő életét annak szentelte, hogy a lánya karrierjét egyengesse. Mikor Sophia tizenöt éves lett, anyja benevezte őt egy szépségversenyre, amit a kislány meg is nyert. A fődíj két vonatjegy volt Rómába. Pár évvel később Loren - akinek a vezetéknevét élete nagy szerelme és későbbi férje, Carlo Ponti fejlesztette ki - már egy Oscar-díjjal, egy szerető férjjel és több millió rajongóval volt gazdagabb, de soha sem felejtette el honnan indult el. „Anyám a függönyünket szakította le, hogy ruhát varrjon nekem belőle és sokat éhezünk, de aztán bekerültem a show-bizniszbe, és minden megváltozott. A show-biznisz a munkám volt, nem az életem” – vallotta be Loren.

Alain Delon

A MÉLABÚS FRANCIA

Akadnak olyan filmszillagok, akiket a sors örök magányra és szenvedésre ítél. Ilyen a fiatal korában „legendásan jóképű”-ként emlegetett Alain Delon is, aki fénykorában valóban úgy élte az életét, mintha minden nap az utolsó lenne, ám mostanra mégis egy melankolikus, bölcs és visszahúzódó öregúr lett belőle. Alain Fabien Maurice Marcel Delon 1935. november 9-én született a franciaországi Sceauxban. Négy éves volt mikor a szülei, Édith és Fabien elváltak. Mielőtt huszonhárom esztendősen ismert színész lett belőle, szolgált a francia haditengerészetnél, ült börtönben, dolgozott portásként, pincésként, titkárként, házalt háztartási gépekkel, de volt eladó is a mostohaapja húsboltjában. Párizsban ismerkedett meg Yves Allégrettel, azzal a rendezővel, akinek hírnevét köszönheti, és mivel Delon mégiscsak egy javíthatatlan romantikus alkat, ahelyett, hogy felsoroljuk milyen híres filmekben vállalt szerepet, megemlítjük inkább élete szerelmét, Romy Schneidert, akiről Alain a mai napig három polaroid fényképet őriz a tárcájában,

a szíve fölött. Mert Delon sosem bánt meg semmit, csak azt, hogy annak idején nem vette feleségül Schneidert. „Arnit őrzök róla, az a mosolya, amely beragyogta. Ő volt és marad a nő, a szerelem, a teljesség számomra” – mondta a színész, aki most Svájcban él két fiatalabb gyermekével, és a kutyáival, akiknek temetőt építtetett a birtoka hátsó kertjében.

Catherine Deneuve

A RENDEZŐK KISKATONÁJA

Deneuve azon színésznők egyike, aki nem elégedett meg a hatvanas-hetvenes évekbeli népszerű szerelmes naiva-szerű szerepekkel. Bátran igent mondott olyan veszélyes, ám zseniális rendezőknek, mint Roman Polanski vagy Luis Bunuel, így született meg az Íszonyat című thriller vagy A nép szépe. Mindezek után, mikor Catherine már ikonikus színésznőnek számított, akkor sem restelt saját kezűleg levelet írni Lars von Trierne és egy egyszerű gyári munkás bőrébe bújni a Táncos a sötétben című musicalben. Oscar-díjat ugyan sosem kapott, de két César-díjat azért bezsebelt, és tudjuk nagyon jól, hogy a valódi tehetséget nem a díjak és a kitüntetések számában mérik. Catherine Dorléac, aki még kamasz korában vette fel édesanyja leánykori nevét, a Deneuve-t, tavaly október végén töltötte be a hetvenet, de napjainkban is legalább két filmet forgat évente. Saját bevallása szerint rendületlenül, már-már mániákusan követi a rendezők utasításait, ezért szerettek vele dolgozni akkoriban a nagyok, és pont ezért szerettek manapság a fiatalok is. Deneuve a karrierjében és a szerelemben is igen szerencsés volt, a filmvilágban egyetlen válás igenis szerencsés esetnek számít. Két legnagyobb szerelmétől, Roger Vadimtól és Marcello Mastroiannitól is született egy-egy gyermeke, Christian Vadim és Chiara Mastroianni, akik szintén színészek lettek. 🌿

Top 5 Mediterrán gyöngyszem

Írta: Dr. Elter Tamás

Pálmafás promenádok, kockásabroszos teraszok, a sós tengeri fuvallattól és a sikátorok mélyéről áradó ínycsiklandozó illatoktól fűszeres levegő, a délidő forráságában alig mozduló kikötött csónakok... Ha azt halljuk, hogy Mediterráneum, többnyire ezek a képek tolulnak fel bennünk, nem is alaptalanul. A mediterrán életérzésben van valami közös, országhatárokon átívelő egyetemesség, a Gibraltári-szorostól kezdve egészen a levantei partokig. A Földközi-tenger vidékének öt, bájosan meghitt gyöngyszemébe kalauzoljuk el most olvasóinkat.

Marmaris Félhold és a tenger kékje

A festői környezetben fekvő kikötőváros, az 1980-as évek elejétől indult látványos fejlődésnek, a török kormány ambiciózus turisztikai fejlesztési programjának köszönhetően. A török Riviéra egyik legszebb nyaralóhelyeként ismert 31 000 fős város lélekszáma a hosszú nyári szezonban akár az ötszörösére is hízhat, a világ minden tájáról ide érkező turisták tömegei miatt. Marmaris hegyvidékes tagolt partvidéke több védett öböllel is rendelkezik, emiatt roppant népszerű a vitorlázás, a hajózás szerelmesei körében. Az óváros előtt szélesen elterpeszkedő tengeröböl napjainkban Törökország egyik legnagyobb jachtkikötőjének ad otthont.

Ha a tenger felől érkezünk, a mólóról kiszállva egyből az óváros keletiesen lármás, nyüzsgő világába csöppenünk. A csodálatos természeti adottságokkal rendelkező égei-tengeri város hosszú múltra tekinthet vissza; görög telepések alapították a Kr. e. 6. században. Világhíres történelmi személyiségek is megfordultak Marmaris falai között, köztük Nagy Szulejmán, akinek 1522-ben Rodosz ostroma alatt itt volt a főhadiszállása, vagy Lord Nelson admirális, aki 1798-ban Napóleon ellen, Egyiptom felé hajózva öt napos pihenőre kötött itt ki. A kikötő északi végéből induló óvárosi fútca bal oldalát a fedett bazár hosszú csarnoka övezi.

A bazárban, apró üzletekben, és pultok színein kínálják portékáikat az élelmes kereskedők. A bábeli hangzavartól elbódulva, ha nem figyelünk, anélkül hogy felocsúdnánk, az üzletek előtt álldogáló, kitűnő pszichológiai érzékel megáldott „fogóemberek” áldozataként, máris valamelyik bolt belsejében találhatjuk magunkat, ahol keleties, rámenős ravaszszággal próbálják vásárlásra ösztönözni a turistát. Ha némi portékával gyarapodva sikerül megszabadulnunk a lármás bazár vendégmarasztaló öleléséből, érdemes egy alaposabb felfedező sétát tennünk az óváros hangulatos sikátorai között. Az oszmán építészet egyik gyönyörű alkotása, a híres szultán, Szulejmán anyja, Ayse Hafsa Valide által építtetett egykori karavánszeráj, amely ma galériaként működik. Szintén a híres uralkodó nevét viseli a kicsiny főtér fölé magasodó egyminaretes dzsámi, amelybe csak cipőnket levéve léphetünk be. A város legszebb műemlékét, a várkastélyt, Szulejmán szultán erősítette meg, Rodosz ostromára készülve. A kikötő csodálatos pálmafás promenádja mentén elegáns éttermek és szállodák egész sora várja a vendégeket. Varázslatos élmény valamelyik teraszra beülni, az almatedt szürcsölgetve és a „nargilét” azaz a vízpipát szívogatva belefeledkezni az árbocerdők és a csillogó víztükör látványába. Marmarisban járva biztos, hogy kiteljesedik a mediterrán életérzés...

5

Dubrovnik A délszláv Athén

A Mediterráneumon belül az adriai tenger-mellék egészen különleges entitást képvisel. Az antik görög valamint az ókori római kultúrából kifejlődő és az itáliai hatásokkal sűrűn átszótt illír-dalmát szellem legragyogóbb ékköve, Dubrovnik, nemcsak Horvátország, hanem az egész Mediterráneum egyik legszebb városa. A Földközi-tenger térségében megtett körutunk ezért nem lehet teljes Dubrovnik felfedezése nélkül. A korai újkorban az Adria gyöngyszemé-ként is emlegetett egykori Ragusa, a maga 180 hajóból álló flottájával a térség egyik legbefolyásosabb hatalmaként komoly konkurenciát jelentett a Velencei Köztársaságnak. A függetlenségét egészen a napóleoni háborúkig megőrző városállam a 19. században osztrák fennhatóság alá került, 1918 után pedig a Monarchia romjain létrejövő jugoszláv államszövetség része lett, 1991-től

tartozik a függetlenné vált Horvát Köztársasághoz. Dubrovnik világörökségi óvárosa a mediterrán építészeti kultúra csodája. A kettős bélésű, gót és reneszánsz stílusjegyeket őrző Pile-kapun át belépve jutunk ki a Strandunra, az óváros márványlapokkal burkolt hosszú és egyenes sétálóutcájára. Az utcát övező fényes üzletek és éttermek mellett elhaladva érünk a Strandun végén kitereltyesedő, szintén kőlapokkal burkolt térre, amelynek nyugati oldalát az 1713-ban az olasz barokk stílusában emelt kupolás Szűz Mária-székesegyház tömbje koronázza meg. Érdemes bekukkantanunk a 13. században épült ferences kolostor termő narancsfákkal és leanderekkel ékes, gótikus bolthajtásos kerengővel határolt udvarára is. A nagyjértékű kéziratgyűjtemény és antik könyvtár mellett a kolostor egyik legfőbb nevezetessége a számunkra is különösen

becses relikvia, Szent László király kézerek-lyéje. Az óvárost övező majd két kilométer hosszú, és 25 méterre magasodó, erődökkel valamint bástyákkal tűzdelt városfalról felejthetetlen kilátás nyílik az óvárosi háztetőkre és templomtornyokra, valamint a távolba vesző kék Adriára. A városfallal együtt a 14. században emelt bástyák közül a kikötőt őrző, képeslapokról is jól ismert, félköríves Szent Iván erőd, valamint a dubrovnikai nyári játékok háttéréül szolgáló Bokan erődítmény a leghíresebb. Az óváros megszámlálhatatlanul sok műemléke közül kihagyhatatlan látványosság az Onofriokút, az Orlando-oszlop, valamint a Sponza palota. Dubrovnik modern városrésze, a Lapad, kitűnő strandokkal várja a fürdőzőket, de hangulatos kirándulást tehetünk a közeli Lokrum szigetére is, amelynek egykori tulajdonosai - Ferenc József fia, Rudolf, Ferenc Ferdinánd főherceg- trónörökös, illetve Sándor jugoszláv király is - tragikus véget értek. A városban található számos első osztályú hotel garantálja, hogy dubrovnikai pihenésünk valódi mediterrán luxusnyaralás legyen.

Dubrovnik óvárosa az UNESCO világörökség része. A gyönyörűen helyreállított műemlékek és a város csodálatos fekvése miatt Dubrovnik napjainkban is megérdemli az "adriai királynője" nevet.

3

Tossa de Mar

Lőrésék és pálmafák

A Barcelonától bő 100 kilométerre fekvő apró, mindössze 5900 lelket számláló városkát méltán tekinthetjük a katalán partvidék egyik ékkövének. Lolet de Mar szinte már elviselhetetlen tömegturizmusa után, valódi felüdülést jelent Tossa hangulatos, mediterrán derűt árasztó óvárosi síkatorában barangolni. A városka messze földön híres a tenger gyümölcseiből készített spanyol ételspecialitásokról; bármelyik apró vagy nagobbacska óvárosi étterembe beülünk, garantált a kulináris élvezet, a frissen fogott halakból és tengeri herkentyűkből készített ételcsodák nem okozhatnak csalódást. A kitűnő éttermeken kívül érdemes felfedeznünk az óváros műemlékeit. Szinte valamennyit, így köztük az 1775-ben Saragossa Vincének szentelt barokk plébánia-templomot, vagy a San Miquel kápolnát is egyetlen kellemes séta alatt megtekinthetjük. Tossa de Mar emblémája a Vila Vella enceinte, az egész óvárost körbelelő, 14. században épült bástyás városfal.

A középkori katalán városépítészetnek ez az egyetlen, teljes épségében fennmaradt emléke. Az óvárossal szemközt hosszan elnyúló öböl, az aprókavicsos népszerű strand, a Tossa Beach déli végét megkoronázó zömök, lőréses bástyáról csodálatos kilátás nyílik a városra, és a Földközi-tengerre. Aki még ennél is romantikusabb környezetben szeretne fürdőzni, annak az öböl folytatását jelentő, vadregényes sziklafalakkal tarkított azúrkék vizű La Mer Menuda, vagy El Codobar öble ajánlható. A városka számos kiváló szálláslehetőséget kínál, a tengerparti négycsillagos Best Western Hotel Menuda, illetve a Boutique Hotel Casa, kiváló szolgáltatásokkal, és minden igényt kielégítő szobákkal várja a vendégeit. Tossa de Mar ideális bázis a környék felfedezéséhez is; mind Barcelonát, mind pedig a festői környezetéről és középkori kolostoráról híres Monseratot érdemes felkeresnünk, ha Tossában nyaralunk.

Portofino

A Földközi-tenger legszínesebb kikötője

Portofino neve az 1950-es évek egyik népszerű slágere, a „Szerelmem Portofinóban” című dal nyomán vált ismertté. Pedig a festői Tigullio-öböl karéjában megbúvó, operett-díszletre emlékeztető alig 490 állandó lakossal rendelkező törpeváros komoly historikus múltta tekinthet vissza; falai között megfordult többek között Oroszlánszívű Richárd angol király, a keresztes hadjáratok legendás hadvezére, vagy a 19. század híres francia írója Guy de Maupassant ugyanúgy, mint Gulielmo Marconi feltaláló, vagy Sir Rex Harrison brit irodalmár. A Genovától alig 36 kilométerre fekvő meglehetősen elzárt települést autóval legegyszerűbben az A12 autópályán közelíthetjük meg, a rapallói kijáratnál elhagyva a sztrádat. A hegyekkel, és a Ligur-tenger valószínűtlenül kék víztömegével övezett kisvárosba érve az az érzésünk támadhat, hogy egy mediterrán mese kellős közepébe csöppentünk. A promenád harsányan élénk színű házai, és a móló mentén kikötött fényűző luxusjachtok lenyűgöző látványát csak fokozzák a kávé és pizza illatfelhőjébe burkolózó hangulatos teraszok.

A kicsiny városka az európai „highlight” kedvelt nyaraló és találkozóhelye, amit a kikötőben és az öbölben horgonyzó, hollywoodi produkciókba illő hajók is kiválóan illusztrálnak. Portofino gyalogszerrel történő bebarangolása nem igazán megerőltető feladat, és annál inkább jó szívvel ajánlható, mert idegenek számára még londoni vagy tokiói mértékkel mérve is elképesztően magas a parkolás díja. A mesészerű lakóházakon kívül érdemes megtekintenünk Portofino néhány szép műemlékét, így a 12. században épült San Giorgio templomot, vagy az ugyancsak a román kort idéző San Martino kápolnát, a 16. század reneszánsz stílusát felidéző Brown-kastély mellett. De ugyancsak itt találhatjuk a Földközi-tenger egyik legszebb tengeri rezervátumát, amely a víz alatti világ szerelmeseinek kínál feledhetetlen élményeket. Ha szeretnénk magunkat teljesen átadni a mediterrán luxus élményének, töltsünk el néhány napot, a tengerre néző káprázatos szobákkal, és árkaos terasszal rendelkező ötcsillagos Balmond Hotel Speldidben, vagy a szintén kifinomult eleganciával berendezett Eight Hotel Portofinóban.

A mesés Portofino parányi mérete ellenére, az európai „highlight” egyik legnépszerűbb találkozóhelye a Földközi-tenger térségében.

Rodosz

Kolosszusok, nagymesterek, és Zorba szigetén

Az Égei és a Földközi-tenger határán fekvő Rodosz a Dodekánosz szigetcsoporthoz tartozó legnagyobb tagja. Neve egybeforr az ókori világ hét csodája között nyilvántartott, Hélios napistent ábrázoló és világítótornyoként is funkcionáló hatalmas bronzszobor, a kolosszus nevével, amely 30 méterre magasodott az egykori kikötő fölé. Noha a kolosszus már réges-rég nem létezik, a sziget és azonos nevű „fővárosa” méltán tekinthető a Mediterráneum egyik legszebb vidékének. Rodosz városa a sziget északi csúcsán, a már a kisázsiai partvidékhez tartozó Karafélsziget közelében fekszik. A hangulatos, nyüzsgő, hosszú tengerparti sétányokkal és délszaki parkokkal övezett városban sétálva, minduntalan történelmi emlékekbe botlunk. Az óvárosba vezető felfedezőutunkat a johannita lovagok várfalán nyíló, 1512-ben épített kapun áthaladva érdemes elkezdenünk. Miután a Jeruzsálemi Szent János Rend, ispotályos lovagok 1291-ben kénytelenek voltak elhagyni a Szentföldet, a pápa Rodosz szigetét jelölte ki birtokuknak, ahol majd két és fél évszázadot töltöttek el. A helyi lakosság nem szívesen fogadta a lovagokat, akiket maguk között –páncéljuk után – csak „kolosszusoknak” csúfoltak. A lovagi fennhatóság egészen 1522-ig tartott, amikor is Nagy Szulejmán hadai elfoglalták a szigetet, és elűzték a johannitákat. A lovagrend emlékét számos építmény őrzi, amelyek közül a múzeumként funkcionáló, de az 1930-as években még az olasz diktátor, Mussolini által nyaralóként használt nagymesterek palotája a legismertebb.

Az óvárost kettészelő hosszú Szókratész utca végén emelkedő és napjainkban kilátóként funkcionáló oratorion ugyanúgy a török megszállás emléke, mint a mellette lévő Szulejmán dzsámi, és a becses mohamedán kódexeket, kéziratokat őrző egykori korániskola. A sétálóutca közepén, az utca nevét viselő Szókratész bár lugasa ideális pihenőhely óvárosi túránk idején, ahol a jobbnál jobb koktélok szürcsölgetése közben vérpezsdítő élő görög zenét hallgathatunk. Az utca kikötő felé eső vége szökőkutas térbe, a tavernák birodalmába torkollik. A hamisítatlan, kockás abroszos, egymásba érő teraszok előtt harsány hangú betessékelő emberek vadásznak a finom illatoktól megtorpanó turistákra. A kikötő északi oldalán épült hosszú hullámtörőn láthatók Rodosz híres jelképei, a szélmalmok. A helyi hagyomány szerint, egykor itt állt a kolosszus szobra is. Ha kellemes fürdőzésre vágyunk, a várostól 10 kilométerre fekvő Faliraki hosszú finomhomokos strandját érdemes választanunk. Aranyban igazán vadregényes mediterrán tengerpartot szeretnénk látni, utazzunk tovább egészen az Anthony Quinn-öböl, ahol a „Zorba, a görög” című film híres, táncolós jelenetét is forgatták. A kopár tengerparti karsztdéék másik nagy látványossága Lindosz, az azúrkék víztömegből kiemelkedő függőleges sziklafal tetején látható ókori akropolisz romjaival. Rodosz városában kitűnő szállásokat találhatunk, amelyek közül az ötcsillagos Grand Hotel valódi „álmom luxuskivitelben”. 🌴

1

Mediterrán ízkaavalkád három szólamban

Írta: Brugós Bernadette

Az emberekhez gyakran a hasukon keresztül vezet az út. Három különböző országban a népesség és a kultúra épp olyan szerteágazó, mint a természeti adottságok. Azonban, ha megismerjük a helyi ételeket, egy kicsit jobban megérthetjük az ott élő embereket is. A gasztronómia mindig összefügg a történelemmel, így egy területnek nem csak jelenkori helyzetét, de múltját is átélhetjük a konyhaművészet segítségével. Vigyázat! Olvasás hatására erőteljes nyálevlasztás indulhat meg!

Török konyha

Fűszerekben fürdő félhold

Törökország átmenet a Közép- Kelet és a Balkán között, épp ezért konyhaművészete is a görög és oszmán ízvilág keveredését tükrözi. A török konyha egyediségét sokszínűsége mellett az egészséges alapanyagok és fűszerek adják. A törököknél a mohamedán vallás alapvetően meghatározza az étkezési szokásokat. A sertéshúst halakkal, a tenger gyümölcseivel, báránnyal, kecskével vagy tyúkhússal helyettesítik, köszönhetően az iszlám vallás mellett a meleg éghajlatnak és a természeti adottságoknak. A Kelet Kapujának konyhája kettős jellegű: egyrészt jellemző a normád életmódból fennmaradt szabadtéri sütési-főzési és fatüzelésű technika, másrészt az európai hagyományoknak megfelelő bonyolultabb konyhaművészet sok zöltség és gyümölcs, valamint mediterrán fűszerek felhasználásával (kakukkfű, petrezselyem, rozsmaring). A törökök szeretnek lassan, kényelmesen étkezni, elég időt szánva minden fogásra. Az ebédszünet olykor 3-4 óráig is eltart, részben a forró déli klíma miatt. A kávéivásnak külön szertartása van a török kultúrában. A szultán palotájának egykori konyhakülönlegességei egy hegyi városkából,

Boluból (amelyet még a mai napig is a konyhaművészet fellegváraként tartanak számon), valamint Isztambulból származtak. A törökök jellegzetesen pikánsan és fűszeresen főznek, gyakran alkalmaznak kaprot, borsot, petrezselymet, gyömbért, fokhagymát, joghurtot, bazsalikomot, köménymagot, és olívaolajat, valamint előszeretettel öntik nyakon az ételeket tálalás előtt egy kis citromlével. A török konyha titka az egzotikus, mégis harmonikus ízvilág kialakítása, az egyensúly a kelet és a nyugat között.

≡ A TENGER TÖRÖK GYÜMÖLCSEI

Törökországot három tenger határolja: a Fekete-, a Földközi- és az Égei-tenger, így nem csoda, ha az itt lakók különös előszeretettel fogyasztják a tenger gyümölcseit. A kisebb halakból, garnélarákokból, és tinta-halkarikákból nyársat készítenek, hagymával és paradicsommal, citrommal fűszerezve bolondítják meg. Az igazi török csermegének számító grillezett fekete-tengeri szardella, a „hamsi” gyakori étel, amelyet egyaránt felhasználnak börek, piláf, vagy akár desszert formájában is. A hangulatos török piacokon, vagy tavernákbán autentikus népzene mellett próbálhatjuk ki a frissen sült lepényhalat, kardhalat, előkelőbb éttermekben pedig akár kaviárt is kóstolhatunk török módra: egy kis finomra vágott uborkával tálalva.

^
A török konyha igen közel áll a magyar ízléshez, a pikáns fűszerezésnek köszönhetően. A jellegzetes török édességek között is akad azonban olyan, ami belepota magát a hazai szívekbe, ez a híres baklava.

Barbunya Tavasi

KAPROS VÖRÖS MÁRNA

A márna receptje egyszerű: a törököknél és a franciáknál is népszerű a fűszernövényágyon érlelt, lassú tűzön sült hal, így a fűszerek aromája kellő mértékben átjárja a húst, és átveszi a zamatát. 4 vörös márnához 3 csokor kaprot használnak az ágyazáshoz, sóval, borssal, olívaolajjal és citrommal ízesítik, lefedve 15 percig sütik, tálaláskor olajjal elkevert citromlével leöntik - nyilatkozta egy török séf.

Etli biber dolmasi

HÚSOS TÖLTÖTT PAPIKA

Miben is különbözik a török töltött paprika a megszokott magyartól? Míg a magyar töltött paprikánál a töltelék, addig itt bizony a paprika a legkedvencebb részem. Na de amit beleteszünk az sem utolsó természetesen. A dolma tipikus töltelke a rizs, darált hús, hagyma, paradicsom vagy paradicsomszósz, fenyőmag és mazsola (ha olíva olajba volt áztatva), olíva olaj, cukor, menta vagy kapor, só és bors. Fogyaszthatjuk mezeként, olíva olajban megsütve/megfőzve vagy meleg ételként is, darált hússal töltve. Vegák is fogyaszthatják, ha a dolma nem tartalmaz húst, igaz akkor már yalanci dolma-nak hívják, ami hamisított dolma-t jelent.

Ayran

Végül pedig érdemes kipróbálni a törökök hűsítő italát, az ayran, egy vízzel elkevert sós joghurtitalt, amely a legnagyobb forróságban is garantált felüdülést nyújt.

Tadın çıkanı!

Francia konyha

Elegancia és kifinomultság

A francia gasztronómia múltja egészen az ókori rómaiakhoz nyúlik vissza, az alapvető sütés-főzési technikákat ők honosították meg a gallok földjén, valamint szerepük volt a bor és a szőlőkultúra elterjedésében is. A hagyományos francia konyhaművészet nagy szolgálatot tett korunk európai szakácsművészetének kialakulásában, ezt jól tükrözi, hogy a gasztronómia nyelve a mai napig is a francia. Bár a 14-15. században még nem a kulináris élmény volt a legfontosabb, hanem a fertőzések elkerülése (ezért ittak víz helyett bort, és használtak rengeteg fűszert az ételek elkészítésénél), de az olasz kultúra megismerésével - főként a Medici család jóvoltából - elkezdtek elsajátítani, és a saját képükre formálni a konyhaművészet mesterfogásait. A Bourbonok korában túlzott fényűzés és pazarlás kísérte a nagy lakomákat, ekkor alakult ki az ételek meghatározott sorrendben történő felszolgálási rendje is. A francia forradalmat követően három szakaszból állt a francia konyha reformációja: Az első szakasz Antoine

Carême nevéhez köthető, aki az építészet elemeit beépítette a konyhaművészetbe, nagy hangsúlyt helyezve az ételek esztétikai megjelenésére, és a díszítésre; a második korszak alatt Urbain Dubouis és Emile Bernárd lefektetik a francia gasztronómia alapjait, elsősorban a vajjal történő hús- és halételek elkészítésének klasszikus konyháját alapítják meg. A harmadik szakasz Auguste Escoffier konyhareformjához köthető: az egykori festő emeli művészi szintre a francia szakácsmesterséget, ő osztja fel munkacsoportokra a konyhai személyzetet, és szintén Escoffier alapította meg a Haute Cuisine műfaját, szigorú szabályainak ma is csak a legmagasabb szintű éttermek tudnak megfelelni. Franciaországban tájegységenként lényeges különbségek fedezhetők fel a gasztronómiai életben. Normandiában jellemzően a marhahúst kedvelik, Bordeaux borral készült ételeiről híres, Burgundiában a dijoni mustárral készült nehéz ételek népszerűek, míg Provence mediterrán ízvilágáról és különleges tengeri ételeiről nevezetes.

▲
A rafináltan kifinomult francia gasztró-kultúra távoli múltba visszanyúló gyökereinek köszönhető, hogy a mesterségek számát tekintve Franciaország igezi világhatalomnak számít.

Bouillabaisse

MARSEILLE-I HALLEVES

Provence mediterrán konyhájának egyik legjellegzetesebb különlegessége a többféle halból, és tenger gyümölcseiből készült halászlé. A sűrű leves inkább halas ragura hasonlít, annyi finomságot tesznek bele: legalább háromféle halból kell készülnie (ennél több persze sosem árt), kevés kagylóval, rákkal, zöldségekkel, fokhagymával, és fűszerekkel (sáfránnyal, paprikával, sóval, borssal és egy darabka narancshéjjal) megspékelve főzik készre. A bouillabaisse szó eredeti jelentése: „a maradék forralása”, régen a halászok étele volt ez a leves, ugyanis munka után szabad tűzön megfőzték azokat a halakat, amelyeket nem lehetett volna eladni a piacon.

Osztriga

Franciaország napjainkban is Európa egyik legnagyobb osztrigatenyésztője, Bretagne és Normandia központtal. A szakértők szerint a víz sótartalma, és a növényzet is fontos tényező az osztriga ízének meghatározásakor. Az afrodisziákumként is ismert népszerű előételt általában nyersen fogyasztják, jégágyon táálva. Az étkezés megkezdése előtt mindenképp meg kell bizonyosodni róla, hogy friss az állat, ezt általában egy pár csepp citrom segítségével lehet ellenőrizni: ha még él a puhatestű, a citromsavtól összerándul. Inkább a tavaszi és őszi időszakban ajánlott osztrigát fogyasztani, mert nyáron sokkal zsírosabb a húruk.

Nizzai saláta

Szinte minden európai országban ismerik a nizzai előételt, amelyet főként nyers zöldségek alkotnak. Főtt tojással, friss paradicsommal, vegyes zöldsalátával, retekkel, articsókával, édes paprikával, vörös hagymával, olívbogyóval és friss bazsalikommal készítik, valamint tonhalat, vagy szardellát adnak még hozzá. Bár manapság a nizzai emberek előszeretettel keverik a két halfajtát, korábban a tonhal nagyon drága volt, és csak ritkán jutottak hozzá, így jobbára szardíniával készítették az autentikus salátát. Az összetevők 4 kontinensről érkeztek, és csak a 18. századra lehetett minden alapanyaghoz hozzájutni Nizzában, ahol a paradicsom mérgező tulajdonságával kapcsolatos tévhitet is sikeresen megtörték.

Bon appétit!

Olasz konyha

Édes élet olasz módra

Az olasz konyha az egyik legnépszerűbb és legizletesebb az európai gasztronómia birodalmán belül. A tészták, pizzák, kevés hús, sok zöldség (elsősorban paradicsom), és friss fűszernövények extraszűz olívaolajjal mind-mind az itáliai szakácsművészet nélkülözhetetlen hozzávalói. Az ókori Római Birodalom koráig nyúlnak vissza az ételkészítés gyökerei, azonban mindez rengeteget változott az évszázadok során. Mivel Olaszország mediterrán éghajlatán – főleg nyáridőben és nappal – általában igen nagy forróság, a főétkezést inkább az esti órákra időzítik. A reggeli általában könnyű péksütemény presszókávéval, amit az olaszok egészen különös módon, a pultnál állva szokták meginni. Az ebéd általában egy könnyű tésztétel, vacsorára azonban a teljes menüsört végigeszik.

Az antipasti, vagyis előétel az olaszoknál vagy saláta, vagy valamilyen tészta (pizza, spagetti, penne, és más hasonló), a főétel általában sült hús (marha, bárány, vagy szárnyas), vagy hal zöldséggel. A tésztákat mindig „al dente”-re főzik, ami azt jelenti, hogy a közepét egy kicsit nyersen hagyják, így roppanósabb és jobb állagú tésztát kapnak. Desszertjeik közül kiemelkedik az egész világon elismert főzött olasz fagyalt, de tiramisut, illetve friss gyümölcsöket is gyakran fogyasztanak. Mint minden országban, Itáliában is az a jellemző, hogy minden tájegységnek megvan a saját specialitása, az egész országban népszerű azonban a bivalymozzarella, a parmezán-sajt, az articsóka (a római konyhában ez volt a legnépszerűbb zöldség) és a pármai sonka, valamint a fűszerek közül a sok-fokhagyma, a bazsalikom, az oregano és a rozsmaring. A paradicsomot olyan nagy becsben tartják az egész országban, hogy elnevezésében aranyalmaként utalnak rá (pomodoro = porno d'oro).

Anguilla Natale

KARÁCSONYI ANGOLNA

Főleg az északi tartományokra, ott is elsősorban a Bassa Friulana területére jellemző karácsonyi étel az angolna, amely igazi különlegességnek számít, hiszen még Olaszországban is nehéz hozzájutni. Az angolna húsát paradicsomos, babérleveles és petrezselymes raguval tálalják, de készíthetik sütvé, vagy akár nyársra fűzve is.

Frutti Di Mare

A tenger gyümölcseit sokféle módon felhasználják az olaszok. Olykor csak egyszerűen olívaolajjal grillezik, és citrommal meglocsolják tálaláskor, máskor a tésztaételek ízesítésére használják spagettikhez keverve, vagy a pizza tetejére hintve, kevés paradicsommal. Polipot, tintahalat, rákot, kagylót, bármilyen tengeri állattal keverve előszeretettel fogyasztják a legkülönfélébb ínyencségekben. A citrom és az olívaolaj azonban nem hiányozhat a tengeri ételekből.

Spada

KARDHAL

A kardhal húsát az olasz szakácsművészetben általában steak-ként szokták megsütni, sima olívaolaj, só és bors társaságában. Ez a halfaj nagyon ízletes hússal rendelkezik; a sütés után teljesen elveszíti a tengeri halíz, és egy kellemes, szaftos főételt alkotva, egyszerű salátával, citrommal és olívaolajjal fogyasztják.

Buon appetito! 🌿

Késsel és villával a Földközi-tenger körül

Top 5 mediterrán luxusétterem

Írta: Balogh Sonia

Ha Mediterráneum, a sirályok röptét tükröző égszínkéék víztömeg, pálmafás promenádok, hangulatos sikátorok, vagy éppen a luxusvillák és jachtok világa mellett, mi az, ami először az eszünkbe juthat? Természetesen a messze földön híres mediterrán konyha, és annak szentélyei, a hangulatos éttermek.

Számomra az étkezés, pontosabban a helyi ételspecialitások megízlelése, ugyanúgy része egy adott ország kulturális felfedezésének, mint a helyi látványosságok és nevezetességek megtekintése. Ugyan külföldi ételeket kiváló minőségű éttermekben itthon is megkóstolhatunk, de azokat a hazájukban kipróbálni mégis teljesen más élményt nyújt – főleg ha igényesen, kiváló minőségű alapanyagokból készített finomságokról van szó, szemet gyönyörködtető helyeken. A kulináris élvezetek és egzotikus helyszínek kiváló ötvözetét alkotják a külföldi, Földközi-tenger melléki luxuséttermek. Kiválasztottam hát öt olyan igazán egzotikus, mediterrán luxuséttermet, amelyet bármelyik gourmand felírhat a bakancslistájára.

Leb-i Derya Törökország / Ankara

FÉLHOLD ÉS KULINÁRIS ÉLVEZETEK

A top 5 listám ötödik helyezettje a török Leb-i Derya étterem. Az ankarai Richmond Hotel hatodik emeletén található, amely bárral és külön teázó résszel is rendelkezik, és a török konyhakülönlegességek mellett kortárs ételspecialitásokat is felszolgálnak. Az étterem lélegzetelállító kilátást nyújt a török fővárosra: a kilátásból szürkületkor lehet a legtöbbet kihozni, olyankor érdemes leginkább ide ellátogatni.

VINUM WELLNESS ÉS KONFERENCIA HOTEL ★★★☆

Mediterrán környezet, családias hangulat az Alföld szívében.

Próbálja ki Ön is
NYITÁSI AKCIÓNK keretében:

ahol már

9.900 Ft/fő/éj ártól foglalhat szállást
félpanziós ellátással, minimum 3 nap 2 éjszaka esetén, korlátlan
wellness használattal, fitness terem használattal, ingyenes
kerékpár használattal és 1.000 Ft-os masszázs kuponnal.
Vendégeinket welcome drinkkel várjuk!

További részletek a csomagokról: www.vinumhotel.hu

Vinum Wellness és Konferencia Hotel****
Cím: 6200 Kiskőrös, Petőfi Sándor u. 106.
Tel: 78/511-050, Email: vinumhotel@vinumhotel.hu

Foglaljon
szállást
még ma:

Enoteca Pinchiorri Olaszország / Firenze

A KONYHAMŰVÉSZET TOSZKÁNAI PALOTÁJA

Listám negyedik helyezetje az olaszországi, pontosabban a firenzei Enoteca Pinchiorri nevű éttermet bemutatni. Ezt a messze földön híres „étkek házáat” Giorgi Pinchiorri és a francia származású Annie Féolde üzemeltetik, séfként kettejük közül csak Annie dolgozik az étteremben, Itali Bassi és Ricardo Monco mellett. Az étterem három Michelin csillaggal rendelkezik, és az is érdekességképp szolgálhat, hogy Féolde volt az első nő, aki Michelin-csillagot kapott Olaszországban. Az étterem repertoárjában egyaránt megtalálhatók a francia és az olasz ételek, a séfek azonban mégis leginkább a toszkán konyhaművészetből merítenek ihletet. Az étterem külsejét – és belsejét – illetően, az odalátogatók leginkább „reneszánsz palotaként” írják azt le.

HOTEL ERMITAGE

ÉS ÓBOR ÉTTEREM

Nyáresték a Bock Hotel Ermitage****-ban

ÁTÉLTE MÁR A NAPLEMENTÉT A VILLÁNYI DŰLŐK KÖZÖTT, EGY POHÁR ROSÉT KORTYOLGATVA?

Ha igen, tudja, hogy nyáron is Villányban a helye! Ha pedig nem, akkor itt az alkalom, hogy átélje az élményt a Bock Hotel Ermitage**** teraszán. Majd csobbanhat egyet a wellnes részlegen, esetleg részt vehet egy varázslatos pincelátogatáson.

OLYAN KÜLÖNLEGES PROGRAMOKKAL VÁRJUK, MINT:

Miklósa Erika Jazz Estje 2014. augusztus 22.

Miklósa Erika, tavaly szeptember után már másodjára lép fel a Bock Körpincében. Idén augusztusban viszont igazán különleges élményben lehet része a Bock Pince közönségének. Erika jazz formációjában ugyanis több énekes és zenész is közreműködik majd.

A koncert mellé szállodai csomagajánlattal is készülünk 2 és 3 éjszakai variációban, koncerttel, wellnes használattal, és borkóstolóval egybekötve!

JEGYVÁSÁRLÁS ÉS SZÁLLÁSFOGLALÁS: HOTEL.BOCK.HU !

7773 Villány,
Batthyány u. 15.

www.bock.hu

tel: +36 72 492 919
email: recepcio@bock.hu

Orizontes Görögország / Athén

ATHÉN A LÁBAINK ALATT

Harmadik helyezett a listában a görögországi Orizontes étterem, amely csodálatos élményt és egyedi kilátás nyújt az odalátogatónak; az Orizontes a Lycabettus hegyen helyezkedik el, Athén legmagasabb pontján, azaz pontosan 277 méterről csodálhatják meg a gyönyörű, történelmi fővárost a vendégek. Az Orizontes ugyancsak mediterrán, legfőképp hagyományosan görög ételekből meríti az ihletet fogásaihoz.

A spanyolországi Arzak egyike a számtalan, generációk óta családi tulajdonban működtetett mediterrán étteremnek, amely a magas minőség mellett is megőrizte családi hangulatát.

Arzak Spanyolország / San Sebastian

PIRENEUSI ÁLMOK

A listám második helyére egy spanyolországi, San Sebastian-i étterem, az Arzak került, amelyet a kezdetektől – vagyis már három generáció óta – a helyi Arzak család üzemelteti. A nagyszülők hozták létre, eredetileg tavernaként, amit később a második generáció alakított étteremmé. Az Arzakot jelenleg a harmadik-negyedik generáció tagjai, Juan Mari Arzak és lánya Elena vezetik. Juan Marit a New Basque főzőstílus egyik legnagyobb mesterének tartják, s étterme a helyi, hagyományos ételek sikeres újragondolásának köszönhetően hatalmas sikernek örvend. Juan Mari szeret azzal büszkélkedni, hogy az éttermébe minden San Sebastian-i lakos ellátogatott már, konyhaművészetét illetően azonban szerény maradt: elmondása szerint az anyja vezette be a „gasztronómia titkaiba”, és a sajátos főzőstílus kialakításában is pótolhatatlan segítséget és útmutatást nyújtott neki.

Guy Savoy Franciaország / Párizs

A LA PARISIENNE

Végül a dobogó első helyére a párizsi Guy Savoy étterem került, amely kiemelkedően tehetséges séfjéről kapta a nevét. Az éttermet Savoy 1980 óta működteti, és alig öt évvel később, 1985-ben már két Michelin-csillagot is beszerzett a francia konyhaművészet e jeles intézménye; a harmadikat 15 évvel később kapta meg. Az étterem 2013-ban Travelers' Choice díjban részesült. A vendégek egyaránt választhatnak különböző, több fogásos, úgynevezett „kóstoló menük” (az „Innovációk és Inspirációk” elnevezésű menü például – nem tévedés – 18 fogásból áll), vagy a la carte-n lévők közül. Érdekességként érdemes megemlíteni, hogy – karrierje elején – többek között Gordon Ramsay is dolgozott ezen a helyen.

Természetesen, mint minden hasonló összeállítás, ez sem mellőzhet némi szubjektivitást, de mentségül szolgáljon, hogy a választék is elképesztően széles. A Földközi-tenger mellékének varázslatos birodalmában a világhíres mediterrán konyhaművészet megannyi szentélye várja a gasztronómiai kalandokra éhes felfedezőket! 🌿

TECHNOIMPEX | CHEMOKOMPLEX | GLOBIMPEX | METALIMPEX

IMPEX GROUP
EXPORT | IMPORT

Piackutatás, Logisztika,
Szállítmányozás, Jogi tanácsadás,
Üzleti partnerek és lehetőségek felkutatása,
Biztosítás- és vámügyintézés

www.impexgroup.hu

ÉRTÉKET ŐRZÜNK

MIX IT WITH BRASIL

BRAZIL LIME HÉJON ÉRLELT
SKÓT WHISKY

BALLANTINE'S SAMBA

4 CL BALLANTINE'S BRASIL
LIMONÁDÉ (7UP, SPRITE,..)
LIME
JÉG

FOGYASZD
LONGDRINKKÉNT!

 WWW.FACEBOOK.COM/BALLIFACE

FOGYASZD MÉRTÉKKEL!
WWW.ITALMERTEK.HU